КПСС XXVI съезди қарорларини амалга оширамиз

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 92 (8082). ● 17 май, 1983 йил ● СЕШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**
Ўнинчи чақириқ Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Советининг саккизинчи сессияси 1983 йил 16 июнда Москва шаҳрида чақирилсин.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари **В. КУЗНЕЦОВ.**

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.**

Москва, Кремль.
1983 йил 14 май.

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТИНИНГ МЕҲНАТ ОДИМИ

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг хабар қилишича, республика саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, маҳсулот реализация қилиш юзасидан 1983 йил январь-апрель ойлари планини 102,2 процент бажардилар, саноат ишлаб чиқариш ҳажми 1982 йилнинг январь-апрель ойларига нисбатан 5,3 процент ўсди. Меҳнат унумдорлигини ошириш суръати 1982 йилнинг январь-апрелига нисбатан 102,3 процентни ташкил этди.

Қорақалпоғистон АССР, областлар ва Тошкент шаҳри саноати маҳсулот реализация қилиш, ишлаб чиқариш ҳажми, меҳнат унумдорлиги ва ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш суръатлари юзасидан январь-апрель ойлари планини қандай бажарганлигини қуйидаги маълумотлардан кўриш мумкин:

	Планнинг бажарилиш процenti: маҳсулотни реализация қилиш	Планнинг бажарилиш проценти: ишлаб чиқариш ҳажми	Планнинг бажарилиш проценти: меҳнат унумдорлиги	1983 йил январь-апрелида ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш суръатлари 1982 йил январь-апрелига нисбатан процент ҳисобида
Ўзбекистон ССР	102,2	102,9	102,4	105,3
шу жумладан:				
Қорақалпоғистон АССР	102,5	103,1	101,3	106,2
Андижон области	102,1	103,5	102,1	109,4
Бухоро области	104,9	105,9	103,3	104,2
Жиззах области	103,0	103,9	105,1	96,7
Қашқадарё области	101,9	102,6	102,0	115,4
Навоий области	102,7	103,5	105,2	112,6
Наманган области	104,3	104,9	104,4	100,9
Самарқанд области	103,0	103,3	103,1	100,2
Сурхондарё области	101,9	101,9	101,7	109,9
Сирдарё области	100,0	100,2	99,3	104,5
Тошкент области	101,8	102,1	101,8	104,4
Фарғона области	101,8	102,5	101,0	104,0
Хоразм области	104,3	105,9	105,9	105,7
Тошкент шаҳри	101,5	102,7	102,4	105,4

Ўзбекистон металлургия заводи, Тошкент ремонт подшипник заводи, «Алмаликмрамор» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Наманган мебель фабрикаси, Фарғона тўқимачилик комбинати, Тошкент булка-кондитер комбинати, Бухоро гўшт комбинатида ишда ижобий натижаларга эришилди.

Нефть, газ, кўмир қазиб чиқариш, электр энергия ҳосил қилиш, трактор прицеплари, трактор сеялкалари, пахта териш машиналари, минерал ўғитлар, пахта толаси, ип газлама ва шойи газламалар, пайпоқлар, чарм пойабзал, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш плани ошириб бажарилди.

СССР Қора металлургия министрлиги, СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги корхоналари маҳсулот реализация қилиш юзасидан, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги корхоналари эса товар — маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан январь-апрель ойлари планини бажармадилар.

Бир қанча корхоналар маҳсулот реализация қилиш юзасидан январь-апрель ойлари плани бажарилишини таъминламадилар. «Шарғун» шахтаси, Олмалиқ уй-рўзғор химияси заводи, Хива гилам комбинати, Қарши ёғ-экстракция заводи, Шаҳрисабз шаҳар сут заводи ва бошқалар шулар жумласидандир.

Партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик ташкилотлари айрим коллективларнинг планни бажармаётганликлари, ишлаб чиқариш ҳажмини ва меҳнат унумдорлигини ошириш суръатларини пасайтириб юбораётганликлари сабабларини аниқлашлари, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини амалга оширишга қаратилган давлат планлари ва социалистик мажбуриятларни бажаришда уларга зарур ёрдам беришлари керак.

ЎН БЕШЛАР ИЗДОШИ

ХОВОСДАГИ омбор қурилиши суст борарди. Уни тезлаштириш лозим эди. Шундай қилинмаса бу муҳим объект вақтида ишга тушмасди. Бунинг учун қўшимча ишчи кучи керак. Ками билан бутун бир бригадани юбориш зарур.

...«Ташсельстрой» трести раҳбарлари Станислав Маннопов раҳбарлигидаги коллективни танлашди. Бу бежиз эмасди. Бу аҳил ва иноқ бригада аъзолари қурилиш жараёнларининг деярлик ҳаммасини уддалашади. Объектга худди шундай — кўп касбни биладиган бинокорлар керак эди. Бригаданинг барча аъзолари боришга ҳеч иккиланмай рози бўлдилар.

Янги объектда иш бошлаб юборилди. Бироқ меҳнат унуми паст бўлаверди. Ҳар йили майда-чуйда камчиликлар суръатни ўстиришга тўсқинлик қиларди. Арзимаган нарсалар деб, жараёнлар тўхтаб қоларди. Коллективнинг барча аъзоси 4—6 хил касб эгаси бўлгани бироз қўл келди. Шундай қийин шароитда камчиликлар енгиб ўтилди. Объектнинг қайси участкасида иш фронти пайдо бўлса, ўша ерда ишлашди. Лекин бу бригада коллективини қаноатлантирмасди. Кунига 50 кубометрдан бетон зарур эди. Бетон узели эса кунига 8 кубометрдан ортиқ бетон беролмасди.

Станислав Маннопов ишнинг юришмаслик сабабларини ҳар томонлама ўргана бошлади. Участкада механизмлардан самарали фойдаланилмаётганлиги, ишга эртаги кун талаби билан ёндошилмаётганлиги, меҳнат интизоми бўшлиги унинг эътиборидан четда қолмади. Ўз фикр-мулоҳазаларини бирдан айтишга ийманди. Ҳар ҳолда объектда янги одам. Лекин нуқсонлар унга тинчлик бермади. Шундан сўнг бетон қоришмаси тайёрлаш узели ишини одатдагидан бир соат олдин бошлаб, ишни пухта ташкил этиб, бемалол кунига 50 куб метр бетон қоришмаси ишлаб чиқариш мумкинлигини исботлаб берди. Бироқ унинг бу мулоҳазасига на қоришма тайёрлаш узели бошлиғи, на омбор барпо этаётган кўчма колонна бошлиғи қулоқ солди. Уларнинг «кеча келиб бугун бизга ақл ўргатадиган бўлдингми» дейишаётганлиги муомалаларидан сезилиб турарди.

Ҳа, Станислав қурилишдаги тартибсизлик, суръатнинг пастлигига нима сабаб эканлигини аниқлаганди. Демак, «сен менга тегма, мен сенга, кунимиз тинч ўтса бас» қабилида иш юритилар экан бу ерда. Лекин бригадир бўш келмади. Кимнинг ва қандай камчилик бўлишидан қатъий назар, унга бефарқ қаролмайдиган Станислав Маннопов тинчини йўқотди. У юқори партия-хўжалик органларига мурожаат қилди. Бу ишга «Ташсельстрой» тресги раҳбарлари, район партия комитети аралашди. Шароит мукаммал ўрганилди, одамлар билан суҳбатлашилди, сўнг масала умумий йиғилишга қўйилди.

Коммунист Станислав Маннопов йиғилишда барча камчиликларни рўй-рост очиб ташлади. Конкрет таклифлар киритди, қимматли мулоҳазалар билдирди. Унинг, айниқса, ишни ташкил этиш, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш, тежамкорликни кучайтириш ҳақидаги таклифлари кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди. Барча бинокорлар унинг фикрини қўллаб-қувватладилар. Қурилишдаги аҳволни яхшилашга қаратилган конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди.

Бетон қориш узели эрта билан соат 8 дан иш бошлайдиган, қурувчиларнинг объектга келишига бетон тайёрланиб қўйиладиган бўлди. Барча механизмлар тўла ишга туширилди. Самарадорлик ошди. Қурилиш материаллари таъминоти анча яхшиланди. Шундай қилиб иш юришгандан юришиб кетди...

ОБЛАСТЬ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТЛАРИ

Бригада ўн биринчи беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажаришга аҳд қилган. Коллектив ваъдасининг устидан чиқишга одатланган.

Мен трестда бўлганимда бригада ва унинг саркори ҳақида илиқ сўзлар айтишди. «Ўта меҳнаткаш, ташаббускор, қобилиятли, ғамхўр ва одил йигит. Бригада аъзолари жуда иноқ», деб таъкидлади трест касаба союз комитетининг раиси А. Иброҳимов.

Бригадада ҳамма нарса ошкора. Бинокорлар керак бўлганда, у ёки бу муаммо юзасидан бахслашишади, тортишишади — ҳаммаси бўлади. Уларнинг бирдан-бир мақсади зарбдорчасига меҳнат қилиш. Бригадада ҳар бир бинокорнинг коллектив меҳнатига қўшган ҳиссасини аниқ белгилайдиган тартиб ўрнатилган. Уларнинг меҳнати балл системаси асосида баҳоланади. Бунда энг муҳими бунёдкорнинг вақтдан унумли фойдаланишида, бу алоҳида ҳисобга олинади.

Ўтган йил тўртинчи кварталда бригада Зафар посёлкасидаги йирик шифохона ва поликлиникани муддатидан илгари «аъло» баҳо билан қуриб битказди. Район активи мажлислари зали, Маданият саройи, давлат банки, дорихона бинолари, қатор турар-жойларни ҳам шу қўли гул қурувчилар бунёд этишган. Илғор бригаданинг бундай муваффақиятларида шубҳасиз коммунист, депутат, ажойиб ташкилотчи Станислав Манноповнинг ҳиссаси катта...

Станислав ёшлигиданоқ бинокорлик касбига меҳр қўйди. Мактабни битиргач Зафар посёлкасидаги 10-кўчма механизациялашган колоннасига ишга кирди.

— Менга тажрибали қурувчилар устозлик қилишди. Айниқса Эмирасан Эмирасаевдан бир умр миннатдорман, — дейди С. Маннопов.— Мен уларнинг касб сирлари, шунингдек, устознинг ажойиб ҳаёт тажрибасини ҳам ўргандим. Унинг бинокорликда билмаган иши йўқ эди. Ҳар қандай топшириқни қойил қилиб бажаради. Киши келажакка умид, бир мақсадни кўзлаб яшаши, доимо мақсад сари интилиши керак, дер эди. Шунинг учун ҳам у менга ишда ҳам, ҳаётда ҳам бир умрга ўрнак бўлиб қолди.

Станислав Манноповнинг ажойиб фазилатларидан бири изланувчанликда. Доимо янги режалар тузиб, янги марралар сари интилади. У 14 йилдирки, бир бригадада ишлаб келмоқда. 1974 йил худди шу бригадага бошлиқ этиб тайинланди. Шундан бери бригада доимо пешқадамлар сафида. Бир қарашда 14 йил кўп эмас. Лекин бу қисқа давр унинг ҳаётида дурустгина из қолдирди. Меҳнатсеварлик, темир ирода, юксак ташкилотчилик унга шараф келтирди.

Кечагидек ёдида. 1975 йил. Фашистлар Германияси устидан қозонилган Ғалабанинг 30 йиллиги муносабати билан Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолибларидан бир группаси Ватанимиз пойтахти Москвага таклиф этилди. СССР Қуролли Кучлари Марказий саройининг катта залида Ғалаба байроғи олдида расмга тушиш шарафига муяссар бўлганлар орасида бекободлик бинокор Станислав Маннопов ҳам бор эди. Унутилмас воқеа уни қаттиқ ҳаяжонга солди. У бу шараф ва ишончни келгуси зафарлар учун муқаддима деб билди.

Станислав Маннопов бошлиқ бригада шундан кейин кўп марта Бутуниттифоқ мусобақаларида ғолиб деб топилди. Мана, бригада қизил бурчагида космонавтлар имзо чеккан «Космос қаҳрамонлари — беш йиллик гвардиячиларига» вимпели осиғлиқ турибди. Бу вимпел Станиславу Манноповга Звёздний шаҳарчасида топширилган эди. У ана шу дамни, космонавтлар билан самимий мулоқотни ҳеч унутмайди.

Область касаба союзлари Совети аъзолигига кандидат, Зафар посёлка Советининг депутати, 10-кўчма механизациялашган колонна партия бюросининг аъзоси Станислав Маннопов ҳаётида яқинда яна бир қувончли воқеа юз берди. У область «Бунёдкор» мукофотининг лауреати деган шарафли номга сазовор бўлди.

Лочин улғайган сари қаноти мустаҳкамланиб, парвози ҳам баландлашади. Мен Станислав Манноповнинг ҳаёт йўлини кўз олдимдан ўтказар эканман, унинг янги-янги парвозларига тўлиқ ишонаман!..

Б. ПУЛАТОВ.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Дилдан ҳис этиб

СУВ — ғўзанинг қони, малҳами. Пискент районидаги «КПСС XXVI съезди» совхозининг тадбиркор деҳқонлари буни чин дилдан ҳис этган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Бу соҳада коммунист Исроил Турқораев бошлиқ бригадада олиб борилаётган ишлар диққатга сазовордир. Бу ерда суғоришга малакали сувчилар жалб этилган. Б. Пармонов, Т. Бердиев, У. Ғуломов, У. Тахиидов каби ўртоқлар, айниқса, ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар. Улар кам норма сув билан майдонлардаги ғўзаларни қондириб суғормоқдалар.

Сувдан чиққан карталарга сифатли ишлов берилмоқда. Механизатор Мавлон Маммиров ўзаро мусобақа илғори бўлиб келмоқда. У культивациядан чиқарган карталардаги ғўзалар кун сайин яшамоқда.

Х. РАИМОВА.

ҲАМ ДОН, ҲАМ КЎКПОЯ

ОҚҚЎРҒОН. Навоий номли колхознинг ўртоқ К. Рўзметов бошлиқ бригадасида маккажўхори пайкалларига ишлов бериш, культивация, озиқлантириш ва суғориш агротехника қоидаларига қатъий риоя қилинган ҳолда олиб борилмоқда. Шунинг учун ҳам гектарларда ўртача 55 минг тупдан кўчат сақлаб қолинди. Гектаридан кам деганда 80 центнердан дон ва 600 центнердан кўкпоя олишга аҳд қилган бу илғор бригада миришкорлари ўзаро мусобақада олдинда бормоқдалар. Маккажўхорига қўшилиб лавлаги ҳам экилган эди. Маккажўхори ҳосили йиғиштириб олингач, лавлаги парвариши янада кучайтирилади. Натижада чорва учун кўплаб қўшимча озуқа олиш имконияти вужудга келади.

П. ЭРГАШЕВ.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ МУКОФОТЛАРИНИ ОЛИШ УЧУН ИШЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Министрлар Советининг мукофотлари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1977 йил 15 мартдаги қарори билан таъсис этилган.

Мукофотларни олиш учун халқ хўжалиги ва унинг тармоқларини ривожлантиришнинг барча йўналишлари бўйича фан ва техника соҳасидаги ишлар тақдим этилиши мумкин.

Ишлар халқ хўжалигининг энг муҳим илмий-техникавий проблемаларини ҳал этишга кўмаклашиши, фан-техника тараққиётининг юксак суръатларини таъминлаши, жамоатчиликнинг кенг эътирофига сазовор бўлиб оммалашиши ҳамда тасдиқланган катта иқтисодий самарага эга бўлиши керак.

Мукофотларни олиш учун ишларни иттифоқ министрликлари ва комитетлари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, СССР Фанлар академияси тегишли касаба союзларининг марказий комитетлари ва советлари билан биргаликда тақдим этишларига рухсат берилди.

Раҳбар органларнинг қарорларига ёки давлат илмий-техника программалари топшириқларига мувофиқ бажарилган ишларни тақдим этишга алоҳида эътибор бериш керак.

СССР Министрлар Советининг 1984 йилги мукофотларини олиш учун материалларни қабул қилиш муддати шу йил 1 сентябрда тугайди.

Фан ва техника соҳасидаги ишларга доир (қурилиш ва қишлоқ хўжалигига доир ишлар бундан мустасно) барча материаллар ва ҳужжатлар СССР фан ва техника Давлат комитетининг СССР Министрлар Совети мукофотлари бўлимида қуйидаги адресга қабул қилинади: 103905, Москва, К-9, Горький кўчаси, 11-уй, 137-хона, телефонлар 229-03-05, 223-73-07.

Қурилиш бўйича СССР Министрлар Советининг мукофотларини олиш учун ишлар СССР Госстройида (телефон 292-62-49), қишлоқ хўжалиги бўйича ишлар эса СССР Қишлоқ хўжалик министрлигида (телефон 207-80-85) қабул қилинади.

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Кеча XVIII чақириқ халқ депутатлари Тошкент области Советининг V сессияси бўлиб ўтди.

Сессияда область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари **Х. Т. Умаровнинг** КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорлари асосида аҳолига маиший хизмат кўрсатишни янада ривожлантириш ва яхшилаш чоралари тўғрисидаги доклади ва область ижроия комитети раисининг ўринбосари **Г. Б. Йўлдошеванинг** КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қишлоқ аҳолисига маданий хизмат кўрсатишни янада яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарори асосида область маданий-маиший комплексларининг аҳволи ва уни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги доклади тингланди ҳамда муҳокама этилди.

Сессияда область Совети капитал қурилиш ва қурилиш материаллари саноати доимий комиссиясининг раиси депутат **В. Г. Гордиенконинг** комиссия фаолияти тўғрисидаги ҳисоботи ва XVIII чақириқ халқ депутатлари область Советининг III ва IV сессияларида депутатларнинг докладлари ва нутқларида билдирилган танқидий мулоҳазалар, таклифлар бажарилишининг бориши тўғрисидаги масала муҳокама этилди.

Сессия, шунингдек, ташкилий масалаларни ҳам кўриб чиқди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

Сессия ишида Ўзбекистон ССР маданият министри **З. Раҳимбобоева**, Ўзбекистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри **В. П. Куксенко**, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Советлар бўлимининг мудири **М. Т. Тешабоев**, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети халқ маорифи ва маданият бўлимининг бошлиғи **Р. А. Алимовлар** иштирок этдилар.

(Сессия тўғрисидаги ҳисобот газетанинг навбатдаги сонида эълон қилинади).

ТАШКИЛОТЧИЛИК ВА СИЁСИЙ ИШЛАР САВИЯСИНИ ОШИРАЙЛИК

БУХОРО, 14 май. (ЎзТАГ). Бугун Бухоро область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум иштирокчилари КПСС XXVI съезди қарорларини бажариш юзасидан Бухоро область партия комитетининг ташкилотчилик ва сиёсий ишлари тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қарори ва область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримовнинг докладини тингладилар.

Музокараларда сўзга чиққан Бухоро шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари Ю. Н. Кочнев, 163-қурилиш тресги партия комитетининг секретари Б. Комилов, Ғиждувон район партия комитетининг биринчи секретари С. К. Раҳимов, Қоракўл район партия комитетининг биринчи секретари И. М. Барноев, Олот районидаги Крупская номли колхоз раиси М. Рўзиева, Газли район ижроия комитетининг раиси А. Ғуломов, «Ромитан» совхози маккажўхорикорлик бригадасининг бошлиғи О. Назарова, Свердлов районидаги «Авангард» ғаллачилик-чорвачилик совхозининг директори Р. Очилов, Бухоро пахта тозалаш заводининг ишчиси О. В. Мельникова ўз нутқларида область партия ташкилоти партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йилги май ва ноябрь Пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб, хўжаликка раҳбарлик услуби ва методларини такомиллаштираётганлиги, коммунистларни, барча меҳнаткашларни областни иқтисодий ва социал ривожлантириш планини амалга оширишга сафарбар қилаётганлигини уқтириб ўтдилар.

Саноат корхоналари, транспорт, қурилиш ва алоқа ташкилотлари, колхозлар ва совхозлар коллективлари ишлаб чиқаришда йил сайин юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Меҳнатда илғор усуллар жорий этилганлиги, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизоми мустаҳкамланганлиги туфайли шу беш йилликнинг икки йили мобайнида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш хажми ўсди. Пландан ташқари 39 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Бухоро деҳқонлари ўтган йилда «оқ олтин»дан мўл ҳосил топшириб, Ватанни қувонтирдилар. Давлатга 500 минг тоннадан кўп пахта сотилди. Қишлоқ хўжалиги бошқа тармоқларининг меҳнаткашлари ҳам СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини фидокорона меҳнат қилиш билан нишонладилар. Чорвачиликда ҳам ижобий ўзгаришлар бўлмоқда.

Область экономикасини ривожлантиришда қўлга киритилган ютуқлар, деб таъкидлашди сўзга чиққан кишилар, — бу партия қарорлари, Озиқ-овқат программаси изчил амалга оширилаётганлигининг, фабрикалар ва заводлар ишчилари, дала ва фермалар меҳнаткашлари илҳомбахш меҳнатининг натижасидир. Бу партия ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари, касаба союзлар ва комсомол олиб бораётган катта ташкилотчилик ва сиёсий ишлар самарасидир.

Пленум қатнашчилари қилинган ишлар якунларини кўриб чиқар эканлар саноат ва қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишда, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари биринчи секретарларининг КПСС Марказий Комитетида бўлиб ўтган кенгаши белгилаб берган вазифаларни, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг кўрсатмаларини бажаришда йўл қўйилган нуқсонлар тўғрисида гапирдилар.

Бир қанча саноат корхоналари маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича топшириқларни бажармадилар. Пахта тозалаш заводларида, Когон ёғ-экстракция заводида, енгил ва озиқ-овқат саноатининг бошқа бир қанча корхоналарида ускуналарнинг бекор туриб қолишига ҳануз йўл қўйилмоқда, ишлаб чиқариш ва меҳнат интизоми бўш.

Агар умуман областда пахта ҳосилдорлиги 38 центнерни ташкил этган бўлса, Свердлов райони хўжаликларида эса бундан 2 центнер кам ҳосил олинди, Когон райони хўжаликларида эса ҳосилдорлик область кўрсаткичидан 10 центнер кам бўлди. Фақат шунинг ҳисобидангина давлатга 8 минг тонна кам ҳосил топширилди. 92 хўжалик картошка тайёрлаш, 22 хўжалик узум тайёрлаш, 27 хўжалик мева тайёрлаш, 17 хўжалик сабзавот тайёрлаш, 16 та хўжалик полиз маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан беш йиллик икки йили топшириқларини бажармади.

Колхоз ва совхозларда, айниқса маккажўхорикорлик ва сабзавотчилик хўжаликларида, чорвачилик фермаларида илғор бригада пудрати ҳали суст жорий этилмоқда.

Бухоро областининг меҳнаткашлари беш йилликнинг ўзак йили учун юксак марраларни белгиладилар. Бу марраларни эгаллаш осон эмас. Бунинг учун энг кўп даражада қатъият ва ташаббускорлик кўрсатиш, барча резерв ва имкониятлардан фойдаланиш, партия ташкилотларининг куч-ғайратларини меҳнаткашларни топшириқ ва мажбуриятларни бажариш ва ошириб бажариш учун сафарбар этиш зарур.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов катта нутқ сўзлади. У экономикани янада ривожлантиришга, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети май ва ноябрь Пленумларида ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқларида белгиланган марраларни эгаллашга қаратилган барча ташкилотчилик ва сиёсий ишларни бутун чоралар билан яхшилаш соҳасида область партия ташкилотлари олдида турган конкрет вазифаларга тўхталиб ўтди.

Область саноати ишдаги умумий ижобий натижаларга қарамай, меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғини уддалай олмади. Фонд самарадорлиги, ишчилар ва ускуналар смена коэффиценти ҳали паст. Моддий ва меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланилмаяпти.

Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш масалалари доимо барча партия ва совет органларининг диққат марказида бўлиши зарур. Областда бу соҳада ҳали барча имкониятлардан фойдаланилаяпти деб бўлмайди.

План, технология, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, сиёсий тарбиявий, ташкилотчилик ишларини такомиллаштириш белгиланган вазифаларни муваффақиятли бажариш гарови бўлиб хизмат қилади. Агитация-пропаганда ва ижтимоий-сиёсий ишлар барча воситаларидан янада самаралироқ фойдаланиш, партия ташкилотлари сафларини мустаҳкамлаш, уларнинг жанговарлигини, коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш йўли билангина муваффақиятларни таъминлаш мумкин. Партия комитетлари халқ хўжалигининг барча участкаларида кадрларни тўғри жой-жойига қўйишга энг кўп эътибор беришлари зарур. Машиналар ва асбоб-ускуналардан янада тўлароқ фойдаланиш, илғор коллективлар, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари тажрибасини кенг пропаганда қилиш, меҳнаткашларнинг ишлаши, дам олиши ва ўқиши учун зарур шарт-шароит яратиш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилинишини таъминлаш зарур.

Пленум область партия комитети, область партия ташкилотларининг 1983 йил ва умуман беш йиллик барча топшириқларининг бажарилишини таъминлаш соҳасидаги ташкилотчилик ва сиёсий ишларини такомиллаштиришга оид тадбирларни тасдиқлади.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ПАРТИЯ ТАРИХИ ИНСТИТУТИ — КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ ИНСТИТУТИ ФИЛИАЛИНИНГ ДИРЕКТОРИ ЎРТОҚ Ҳ. ТУРСУНОВНИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Партия-тарих фанини ривожлантиришдаги хизматлари учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти — КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти филиалининг директори ўртоқ Ҳабиб **Турсунов Халқлар дўстлиги** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари **В. КУЗНЕЦОВ.**

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.**

Москва, Кремль. 1983 йил 13 май.

«ТУРКИСТОНДА СУҒОРИШ ИШЛАРИГА ВА БУ ИШЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТИШГА 50 МИЛЛИОН СЎМ МАБЛАҒ АЖРАТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЛЕНИН ДЕКРЕТИНИНГ 65 ЙИЛЛИГИГА

ҲАҚИҚАТГА АЙЛАНГАН АФСОНА

Ўзбек халқининг маъмурчилик, мўл-кўлчилик диёри ҳақидаги кўҳна афсоналари бор. Кишилар асрлар давомида бу афсоналарни ҳақиқатга айлантиришни орзу қилишган. Советлар ҳокимияти давридагина буни рўёбга чиқариш имкони туғилди. Ҳозирги пайтда юзлаб йил аввал бўм-бўш, қақраб ётган ерлар боғ-роғлар, бепоён экинзорларга айлантирилди.

Ўзбекистонда ҳувиллаб ётган ерларга ҳужум бундан 65 йил муқаддам бошланди. 1918 йил май ойида, Советлар Ватани Октябрь революцияси душманларига қарши оғир кураш олиб бораётган бир пайтда В. И. Ленин Халқ Комиссарлари Советининг «Туркистонда суғориш ишларига ва бу ишларни ташкил этишга 50 миллион сўм маблағ ажратиш тўғрисида»ги Декретига имзо чекди. Бу тарихий ҳужжат республикамизда сув хўжалиги қурилишини ривожлантиришга ва бўш ётган ерларни ўзлаштиришни кенг кўламда олиб боришга асос бўлган эди.

Ўша даврдаёқ Мирзачўл ва Далварзин чўлларига ҳужум бошланди. Бу иш Улуғ Ватан урушидан сўнг, айниқса, кенг кўламда олиб борилди. Натижада асрлар бўйи қақраб ётган ерларда кўз илғамас пахтазорлар, боғлар ташкил этилди. Янги шаҳар ва посёлкалар қад кўтарди.

Республикамизда пахта, бошқа деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш йилдан-йилга муттасил кўпайиб боришида ҳам янги ерларни ўзлаштириш, улкан сув омборлари, бошқа гидротехника иншоотларининг барпо этилиши муҳим аҳамият касб этмоқда. КПСС XXVI съезди қарорлари асосида республикамиздаги фойдаланилмаётган ерларни, шу жумладан, Қарши чўлини ўзлаштириш жадал суръатларда олиб борилаётир. Бу эса қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш имконини беради. Ҳозирги пайтда Қарши чўли энг қимматбаҳо ингичка толали пахта етиштириладиган йирик районга айланди.

Ҳозирги пайтда Ўзбекистоннинг қўриқ ерларини ўзлаштириш соҳасидаги тажрибаси РСФСРнинг Ноқоратупроқ зонасида, шунингдек, кўпгина чет эл мамлакатларида қўлланилмоқда.

Республикамиздаги суғориладиган майдонлар 3,5 миллион гектардан ҳам ортиб кетди. Ҳозир ҳар йили ўртача юз минг гектар янги ер ўзлаштириляпти.

Ўзбекистондаги сув хўжалик системасининг техникавий даражаси муттасил ортиб ва такомиллашиб бормоқда. Ҳозирги пайтда республикада юзлаб мураккаб гидротехника иншоотлари, 21 та сув омбори, мингтадан кўпроқ насос станциялари, каналларнинг кенг тармоғи мавжуд. Суғориш системаларида автоматик ва телемеханика қурилмаларидан тобора кенгроқ фойдаланилмоқда. Бошқаришнинг автомат системаси сувдан оқилона фойдаланиш имконини бермоқда.

● Суратларда: чапда — Андижон яқинида Катта Фарғона канали бунёдкорлари шарафига ўрнатилган ёдгорлик; ўнгда — Қарши магистраль каналининг 6-насос станцияси.

А. Горокрик ва Ш. Шаропов фотолари.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ — ХАСКОВО

«ХАСКОВСКА ТРИБУНА» САҲИФАЛАРИДА

КОРХОНА ШУҲРАТИ

● ДИМИТРОВГРАДДАГИ «Пролетар» фабрикаси маҳсулотлари фақат Болгариядагина эмас, чет элларда ҳам машҳурдир. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган чармдан тайёрланган галантерея буюмлари Совет Иттифоқи, ГФР, бошқа мамлакатларга экспорт қилинади.

Корхона коллективи ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар турларини тобора кўпайтириб боряпти. Шу йилнинг ўзида ўн бир хил янги маҳсулотни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Фабрикада маҳсулот сифатини яхшилаш учун социалистик мусобақа кенг авж олган. Ишчилар тайёрланаётган маҳсулотнинг 95 процентини биринчи тақдимдаёқ топширмоқдалар.

ҚЎЗИЛАТИШ ИЛҒОРЛАРИ

● МАҲМУД Азизов, Ҳасан Аҳмедовлар отарларидаги ҳар 100 бош совлиқдан 110—120 тадан насл олиб, Стамболово агросаноат комплекси чўпонлари ўртасидаги мусобақада ғолиб чиқдилар. Комплекс барча отарларида ҳам қўзилатиш кампанияси муваффақиятли ўтказилди. Чўпонлар 2200 та совлиқдан 2500 та қўзи олишга эришдилар.

Комплекснинг қўйчилик фермалари коллективлари бу йил 15 тонна сут, 125 тонна гўшт топшириш учун курашмоқдалар.

ҚАҲРАМОН ЧЕГАРАЧИЛАРГА ҲАЙКАЛ

● ҲАР БИР хасковолик юртдошлари, жасур чегарачилар Асен Илиев, Стоил Косовский ва Георгий Стоименовларнинг қаҳрамонликларини яхши билади. Улар мамлакатлари чегарасини дахлсиз сақлаш учун жонларини фидо қилганлар.

Яқинда қаҳрамон чегарачиларнинг юрти — Вилче поле қишлоғида А. Илиев, С. Косовский, Г. Стоименовлар хотирасига ўрнатилган ҳайкал тантанали вазиятда очилди. Бу тантаналарда хасковоликлар билан биргаликда совет чегарачиларининг вакиллари ҳам иштирок этдилар.

ДЎСТЛИККА САДОҚАТ

● АНЪАНА бўйича болгар-совет дўстлиги умумхалқ комитетининг Хасково округ бўлими округ комсомол ёшлар коллективлари ўртасида мусобақа ташкил этади. Ишлаб чиқаришда ҳамда болгар-совет дўстлигини мустаҳкамлашда намуна кўрсатган коллективлар округ бўлими томонидан рағбатлантирилади.

Ўтган йилги якунларга кўра «Химмаш» комбинатининг Атанас Камбуров етакчилигидаги ёшлар коллективи мусобақа ғолиби деб топилиб, округ бўлимининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди. «Млада гвардия» заводининг Танчо Йорданов, «Мир» заводининг Георгий Иванов, «Жеко Димитров» комбинатининг Чавдар Оцетаров, «Траки» комбинатининг Георгий Карабад бошлиқ ёшлар коллективларига эса округ комитети дипломлари топширилди.

БОЛГАР АДАБИЕТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИ

● ҲАР ЙИЛИ баҳорда Хасковода болгар адабиёти ва санъати кунларини ўтказиш анъанага айланиб қолган. Бу йил ўн биринчи марта ўтказилган ана шундай адабиёт ва санъат байрамида Болгария Халқ Республикасининг таниқли шоир ва ёзувчилари, драматурглари, рассомлари, кинематографиячилари қатнашдилар. Бир неча кун давомида Хасково ва округ бошқа шаҳарларида адабий кечалар, мушоиралар, кинофестиваллар ўтказилди, расмлар кўргазмалари ташкил этилди.

Адабиёт ва санъат кунларининг тантанали ёпилиши пайтида энг яхши проза ва поэзия асарлари, фильмлар, расмлар учун белгиланган ижодий союзларнинг мукофотлари топширилди.

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВИ: ҚОНУН ЛОЙИҲАСИНИ МУҲОКАМА ҚИЛАМИЗ

МУЛОҲАЗАЛАР, ИСТАКЛАР

— Корхонамиз ишчиларининг «Меҳнат коллективлари ва уларнинг корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришдаги ролини ошириш тўғрисида СССР Қонуни» лойиҳасини муҳокама қилишга бағишланган умумий йиғилишлари зўр активлик билан ўтди, — дейди Ўзбекистон металлургия заводи касаба союз комитети раиси Б. Миркомилов. — Йиғилишларда ҳаммаси бўлиб 7363 киши иштирок этди. Шулардан 532 киши сўзга чиқиб лойиҳага аниқлик киритди, моддаларни тўлдирди.

Айниқса, мартен цехи ишчиларининг умумий йиғилиши ишчанлик руҳида ўтди. Сўзга чиққан ишчилар Қонун лойиҳасини бир овоздан маъқуллаган ҳолда баъзи бир моддаларга аниқликлар ҳам киритдилар. Жумладан, улар 18-моддага қуйидаги фикрлар қўшилишини истадилар. **«Ўрта звено раҳбарлари, шу жумладан бригадирларни тайинлашда овоз бериш йўли билан маъмурият розилиги олинади. Агарда кадрлар ёмон ишлаган тақдирда уларни бўшатиш тўғрисида маъмуриятдан талаб этилади».**

Кенг истеъмол буюмлари цехи ишчилари, инженер-техник ходимлари ўз йиғилишларида Қонун лойиҳасини ҳар томонлама муҳокама қилиб ундаги 9-моддани қуйидагича тўлдиришни таклиф этдилар. **«Бошқа корхона ёки муассасадан бўшаб келган шахсларни ишга қабул қилишда янги коллектив розилиги олинсин».**

Бекобод цемент комбинати цех ва бўлим коллективларининг умумий йиғилишларида 356 киши иштирок этди. Йиғилишларда корхона коллективи эришаётган ютуқлар алоҳида тилга олинди. Ўтган ойларда прогуллар олдинги йилнинг шу даврига нисбатан 2,2 баравар қисқарди, ички имкониятлар тўлароқ ишга солинди. Бунинг эвазига комбинат аҳли планга қўшимча 1900 тонна цемент, 19 мингта шартли шифер плитаси, 2 километр шартли асбоцемент трубаси, 630 тонна оҳак ишлаб чиқаришга муваффақ бўлди.

Умумий йиғилишда ишчилар меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш ва ички резервлардан тўлароқ фойдаланиш лозимлигини алоҳида уқтирдилар. Улар лойиҳанинг 9-моддаси 2-абзацига қўшимча тарзда **«меҳнат коллективлари меҳнат интизомининг аҳволини муҳокама қиладилар ва уни мустаҳкамлаш юзасидан кескин чоралар кўрадилар»** деган жумла киритишни таклиф этдилар.

Бундан ташқари ишлаб чиқариш учун хом ашё етказиб беришда раҳбар кадрлар масъулиятини ошириш зарурлиги ҳам йиғилишда алоҳида уқтирилди. Ишчилар шу мақсадда 8-моддага қуйидаги пунктни киритиш зарур деб ҳисоблайдилар: **«бошқа корхоналарга фонддаги материалларни етказиб беришда масъул бўлган бошлиқлар жавобгарлиги оширилсин».**

Чирчиқ шаҳри корхоналарида ҳам Қонун лойиҳаси атрофлича муҳокама қилинмоқда. «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси ремонт-механика цехи коллективи йиғилишида сўзга чиққан слесарь Э. Тожибоев 18-моддага қўшимча киритишни таклиф этди.

— Ишга қабул қилинадиган кишиларни ҳар жиҳатдан синаб кўриш керак, — деди у. — Бунинг учун бригадирлар Совети ҳуқуқларини ошириш керак. Улар ишга қабул қилинган янги ходимни синовдан ўтказиш учун бир ой муддат белгилаш ҳуқуқига эга бўлсинлар.

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати 5-цех ишчиси А. Козимов таклифлари ҳам кўпчиликка маъқул тушди.

— Ҳар бир аъзо учун бригада жавобгардир, — деди у. — Айни пайтда бригада учун ҳам ҳар бир аъзо жавобгардир. **Меҳнат дафтарчасига фақат раҳматномалар эмас, айни пайтда аъзоларга бериладиган жазолар ҳам ёзиб борилиши керак.** Бу тартиб ҳар бир кишининг масъулиятини оширади, ҳаётда ўйлаб қадам ташлашга ундайди.

Бошқа корхоналарда ҳам Қонун лойиҳаси муҳокамасига бағишланган йиғилишлар ишчиларнинг мана шундай активлигида ўтаяпти. Шу кунгача 3200 ортиқ коллективда йиғилишлар бўлиб ўтди. Уларда 19 мингга яқин киши сўзга чиқиб, 700 дан ортиқ ҳар хил таклифлар киритди. Бу таклифлар ҳозир умумлаштирилмоқда.

Ж. НОСИРОВ.

Барча коллективлардаги сингари бирлашмамизда ҳам «Энг тежамкор коллектив» номи учун мусобақа ўтказилади. Бу меҳнат беллашувида йил давомида хом ашёлардан, электр энергияси, ёнилғи-мойлаш ва бошқа ёрдамчи материаллардан омилкорлик билан фойдаланган коллективлар ғолиб деб топилади. Совринли уч ўринни эгаллаган коллективлар бирлашма маъмурияти томонидан моддий ва маънавий рағбатлантирилади. Улардан ҳар қанча ибрат олса арзийди. Лекин мен масаланинг бошқа томони ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман.

ТЕЖАМКОРЛИК УЧУН МАСЪУЛИЯТНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

Баъзида ишлаб чиқариш участкаларида бракка чиқарилган маҳсулотлар чиқинди сифатида уйилиб ётганини кўриб ачинасан киши. Ахир хом ашё тарзида бўлса ҳам у бизга етиб келгунча давлатнинг кўплаб маблағи сарфланган-ку! Увол эмасми?! Қўпол қилиб айтганда бу ўғриликнинг бир кўриниши. Лекин, негадир бундайлар жазоланмайди. Фақатгина — эътибордан четда қолиб, мукофотга илинмайди, холос. Шунинг учун барча меҳнаткашлар муҳокамасига ҳавола этилган меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонун лойиҳасининг **ишлаб чиқариш бригадаси коллективининг асосий ваколатлари** кўрсатилган 18-моддасига **«Ишлаб чиқариш бригадаси коллективи ортиқча исроф қилинган хом ашё, электр энергияси ва бошқа ресурслар учун моддий жавобгар бўлмоғи лозим»** деган қўшимча киритиш керак.

Зокир ҚОРАЕВ,
«Ахангаранцемент» ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиси, область «Гранит» мукофоти лауреати.

МУРАББИЙЧИЛИК ҲАРАКАТИГА КЕНГ ЙЎЛ

ШОГИРДЛАРИМДАН ХУРСАНДМАН

ҲАР БИР меҳнат коллективида ишчи авлодлари янгиланиб туради. Бу мураббийлар зиммасига катта масъулият юклайди. Чунки сафимизнинг ишчан ёшлар ҳисобига тўлиб бориши кўп жиҳатдан бизга боғлиқ. Биз шогирдларимизда танлаган касбларига нисбатан меҳр уйғотсак, меҳнат қилишни улар учун биринчи даражали ҳаётий эҳтиёжга айлантирсак айни муддао бўлади. Шунинг учун ҳар бир ветеран ишчи ўзининг кўп йиллар давомида эришган илғор иш усулини, тажрибасини ёшларга қунт билан ўргатиши талаб этилади.

Бизнинг корхонамизда мураббийчилик ҳаракатига катта эътибор берилаётганлигининг сабабларидан бири ҳам шунда. Бу ҳаракат йилдан-йилга кенгайиб, оммавийлашиб бормоқда. Ҳозирги вақтда бирлашмамиз мураббийлари сафида 117 киши бор. Уларнинг ҳар бири янги шогирдлар тайёрлашяпти. Йилига ўрта ҳисобда 2 ёшга ўз касбини ўргатмоқда. Шу кунларда сафимизга қўшилган 117 ёш ишчини оталиққа олганмиз. Улар асосан ўрта мактабларни ва ҳунар-техника билим юртларини битириб келишган анча билимли, лекин кўникмалари етишмайди. Буни эса бевосита мураббийлар оталиғида ўзларида мужассамлаштирмоқдалар.

Барча бошқа мураббийлар қатори мен ҳам шогирдларим малакали чевар бўлишларига ҳаракат қиламан. Шу мақсадда бутун тажрибам ва маҳоратимни ўргатаман, вақтимни аямайман. Зарур бўлиб қолса ишдан кейин қолиб ҳам улар билан шуғулланаман. Шогирдларимда иккиланиш кайфиятлари тамомила бўлмаслиги учун курашаман, ўз кучига нисбатан ишонч ҳосил бўлишига эришаман, кейин юксак меҳнат кўрсаткичларига эриша олиши мумкинлигини уқтираман.

Бирлашмада ишлай бошлаганимга 24 йил бўлди. Шу давр мобайнида 50 шогирдга касбимни ўргатдим. Ўн биринчи беш йилликда ҳам камида 10 ёш чевар тарбиялашга аҳд қилганман. Ҳозиргача 5 шогирд тайёрладим. Мендан касб ўрганган Г. Абдураҳмонова, Т. Илҳомова, М. Худойбердиева, Ш. Ҳикматова, И. Дўстматовалар ҳозирнинг ўзидаёқ пешқадам чеварлар сафига етиб олишди, техник асосланган нормани анча ортиғи билан адо этмоқдалар. Эндиликда улар ҳар қандай мураккаб операцияни ҳам мустақил бажаришмоқда. Ҳадемай бу қизлар тажрибали ишчилар билан меҳнатда бемалол беллашадиган бўлиб қолишади. Бу мураббий сифатида менга олам-олам қувонч бағишлайди. Меҳнатим зое кетмаганидан, шогирдларимда ўз танлаган касби билан фахрланиш туйғусини тарбиялаганимдан бениҳоя хурсанд бўламан.

Корхонамизда кўплаб шогирдлар тайёрлаган мураббийлар анчагина бор. Уларнинг ҳар бири ҳақида илиқ сўзлар айтгинг, чексиз миннатдорчилик туйғуларини изҳор қилгинг келади. Д. Пўлатова, М. Ёқубова, М. Новичкова, Ш. Саломова, Д. Зоҳидова ва бошқа ўнлаб мураббийлар ҳар томонлама ҳурмат эътиборга лойиқдирлар. Улар шогирдларнинг жонкуяр устозлари ҳисобланишади.

Бизда мураббийчилик ҳаракатини кенгайтириш, уни ўзи учун иккинчи касб қилиб олган чеварларни рағбатлантиришга қаратилган тадбирлар ҳам кўрилмоқда. Айниқса, улар учун доимий ўқувнинг ташкил этилиши айни муддао бўлди. Унда мураббийларнинг ҳуқуқ ва вазифалари, бу соҳадаги илғор тажрибалар ўргатилади. Бу иш билан мураббийлар Совети шуғулланмоқда. Советга тажрибали мутахассис Хатира Мақсудова бошчилик қилмоқда. Корхонада «Ёшларнинг энг яхши мураббийси» номини олиш учун мусобақа ҳам ташкил этилган. Ўтган йилги бу рақобатда мен ғолиб чиқдим. Натижада юксак номга сазовор бўлдим. Бу эса ўз навбатида мураббий сифатида масъулиятимни янада оширди.

Шу кунларда коллективимиз республикамиз пойтахтининг 2000 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бораётган социалистик мусобақада фаол қатнашмоқда. Биз ҳам зиммамизга юксак мажбуриятлар олганмиз. Ҳаммамизнинг фикри-зикримиз белгиланган ана шу меҳнат марраларини шараф билан эгаллашга қаратилган. Шунинг учун ҳам биринчи квартал планини анча ортиғи билан адо этдик. Қўшимча ўнларча минг сўмлик кийим-кечакларни савдо шахобчаларига етказиб бердик. Бу ютуқларда мураббийларнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Л. МИТРОФАНОВА,
Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг мураббий чевари.

Замира Юсупованинг Янгийўлдаги пойабзал фабрикасида ишлай бошлаганига салкам ўн йилдан ошди. Шу вақт ичида у ўзининг меҳнатсеварлиги билан касбдошларининг ҳурмат-эътиборини қозонди. Моҳир пойабзалчининг қўлидан чиқаётган маҳсулот бир кўрсатишдаёқ қабул қилинмоқда. Ушбу суратда мусобақа илғори З. Юсуповани кўриб турибсиз.

В. Сироткин фотоси.

ДАЛА ШИЙПОНЛАРИГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР

БИРИДА ЯХШИ, БИРИДА АКСИ

«ЛЕНИНИЗМ» колхозининг пахтакорлари ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилини ҳам зарбдорчасига бошлашди. 1160 гектар майдонга қулай муддатларда чигит экиб олинди. Бугунги кунда бир текис униб чиққан ниҳолларга дастлабки ишлов берилмоқда. Ҳамманинг фикри-зикри гектаридан олинадиган ҳосилдорликни 42 центнерга етказиш.

Колхоз правлениеси, партия ташкилоти, касаба союз ва комсомол комитети меҳнат аҳлининг яхши дам олишлари учун шарт-шароитларни яратиб беришга ҳаракат қилаяптилар. Шийпонларни ҳар томонлама яхшилашга катта эътибор берилмоқда.

Хўжаликнинг 107 гектар майдонга чигит экиб, ҳар гектар ердан 55 центнердан «оқ олтин» олиш учун курашаётган Турғунбой Азаматов бошчилик қилаётган 8-бригадаси дала шийпонида бўлганимизда бунга ишонч ҳосил қилдик. Бу ерда ҳамма нарса муҳайё. Телевизор, радио, холодильник ишлаб турибди. Газеталар, журналлар, шахмат-шашка бари жойида. Радиодан куй таралмоқда...

Бригадир агитатор Ҳамро Усмоновнинг ҳафтада икки марта турли мавзуда суҳбатлар ўтказиб туришини, мусобақага беш кунда якун ясалиб, ғолиблар ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантирилишини гапириб берди.

Атрофга назар ташлаймиз... Топ-тоза. Мевали ва манзарали дарахтлар қуюқ соя ташлаб турибди. Шийпон ёнидаги гулзорда турли хил гуллар очилган. Бир неча сотих ерга деҳқонларнинг эҳтиёжи учун сабзавот, картошка, ва резаворлар экиб қўйилган. Ҳар кунги тайёрланаётган икки маҳал иссиқ овқат учун шу ернинг ўзидан масаллиқ олинади. Бригаданинг «кичик ферма»сида уч бош ғунажин, тўрт бош бўрдоқи парвариш қилинмоқда. Сут-гўшт ҳам ўзларидан чиқяпти.

Бригада аъзолари областимиз бир группа илғор далачилик бригадаларининг ташаббусига қўшилиб, бу йил давлатга эҳтиёждан ортиқча 4 тонна гўшт сотишга аҳд қилишибди. Яқиндан бошлаб шийпон ёнидан оқиб ўтган анҳорда ўрдаклар ҳам парвариш қилинади.

Колхознинг Умурзоқ Ҳамроев етакчилик қилаётган 13-бригадасида бўлганимизда ҳам дала шийпонларидаги ишларни кўриб хурсанд бўлдик. Бу ерда, айниқса, сувчиларга яратилган шароит диққатга сазовор эди.

Афсуски, хўжаликдаги барча шийпонларни ҳам ана шундай намунали деб бўлмайди. Масалан, Абдували Маматов бошчилик қилаётган 6-бригадасидаги шийпон бир қарашда тузукка ўхшайди. Бироқ ҳақиқий аҳвол билан синчиклаб танишсангиз талайгина камчиликлар топасиз.

Кўзга республика, область, колхоз ва бригада коллективининг мажбурияти ёзилган плакатдан бошқа ҳеч нарса кўринмайди. Жанговар варақа, «Қизил» ва «Қора» доскалар йўқ. Аптечка бўм-бўш. Агитатор Солиҳа Рустамованинг бу йил бирон марта ҳам суҳбат ўтказишга қўли тегмабди.

Абдураим Бозорбоев етакчилигидаги 3-бригаданинг дала шийпони ҳам шу аҳволда. Бригадирнинг хафсаласини қарангки, колхоз правлениеси томонидан берилган зарур инвентарларни жойлаштиришга вақти бўлмабди. Аптечка ошхонада ётибди. Радио-телевизорлар ҳам ўз ўрнида эмас. Агар ҳамма нарса дид билан жой-жойига қўйилса, тушлик пайтида биноидек ҳордиқ чиқарса бўлади.

Биз шу куни райондаги Ҳамза номли колхозда ҳам бўлдик. Хўжаликда шийпонларни жиҳозлашга катта эътибор берилаётганлигини айтишди. Колхоз партия ташкилотининг секретари Собиржон Иномжонов билан шийпонларни кўриб чиқдик.

— Бу йил дала шийпонлари учун иккита холодильник, 4 та телевизор, 4 та радио олдик, — дейди С. Иномжонов бирмунча мамнунлик билан. — Бундан ташқари 1500 сўмлик турли жиҳозлар ҳам тарқатдик...

Мана, хўжаликнинг Тўлаган Исоқов бошчилик қилаётган 3-бригадаси дала шийпони. Атроф кўм-кўк. Бино кўркам қилиб жиҳозланган. Хоналар шинам, озода. Янги сўри қурилиб, полослар тўшаб қўйилган. Жавонларга турли бадиий китоблар, газета-журналлар териб қўйилибди.

Тушки дам олиш соатида бу даргоҳ, айниқса, гавжумлашиб кетди. Олдиларига таом олган колхозчилар ҳузурига қўлларида иссиқ нон кўтарган бригада ошпази кириб келди.

— Ёз ойида келинглар, — дейди бригадир. — Боғимизда олма, шафтоли ва узум ғарқ пишади. Меҳмон бўласизлар...

Тўлаган Исоқовнинг мусобақадоши Абдураҳмон Абдуллаев бошлиқ 5- бригада дала шийпонига ўтганимизда таажжубда қолдик. Тўғри, шийпон тозаланган, дарахтлар экилган... Лекин меҳнаткашлар учун зарур нарсаларнинг бирортаси ҳам йўқ эди. Энг ачинарлиси, шийпонда иссиқ овқат ташкил қилинмабди.

Колхоз партия ташкилоти секретарининг: нега ҳанузгача биз берган плакат, шиор ва жиҳозларни ўрнатмадингиз, деган саволига бригадир елка қисиб жавоб берди.

Шундай қилиб, Бўка районидаги бир хўжаликнинг ўзида турли хил манзаранинг гувоҳи бўлдик. Бундан келиб чиқадиган хулоса шуки, колхозда дала шийпонларини янада яхшироқ жиҳозлашга эътиборни қаратиш керак. Кўпгина жойларда шон-шуҳрат байроқлари ўрнатилмаган. Шу куннинг руҳини акс эттирувчи шиорлар кўзга ташланмайди. Баъзи шийпонларда эса зарур жиҳозлар етишмайди.

Шу ўринда район ташкилотлари томонидан дала шийпонларига кўрсатилаётган ёрдамнинг кўнгилдагидек эмаслигини ҳам айтиш керак. Далада ишлаётганларга хизмат кўрсатишни яхшилаш уларнинг энг муҳим вазифаси эмасми, ахир?!

Иккинчи бир масала. Райондаги ҳар бир ташкилот хўжаликларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш планига эга. Лекин ҳалигача бу тадбирларнинг бирортаси тўла бажарилаётгани йўқ. Биз айланган икки хўжаликнинг дала шийпонларида сотувчисиз дўконлар ташкил этилмаганлиги буни яққол кўрсатиб турибди. Район матлубот жамияти бу камчиликни дарҳол тузатиши лозим. Шунингдек, район соғлиқни сақлаш бўлими ва район маиший хизмат кўрсатиш комбинати ходимлари адресига ҳам шу гапларни айтиш керак.

Вақт билан ҳисоблашмай, жон куйдириб далада меҳнат қилаётган кишиларга барча шарт-шароитларни яратиб бериш шу куннинг энг муҳим ва долзарб вазифасидир. Шундай экан, мавжуд нуқсонларни тезда бартараф этиб, ҳамма дала шийпонларини ғоявий-сиёсий ишларнинг марказий масканига айлантирайлик.

Ф. МУҲИДДИНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ҒАФУР ҒУЛОМ ТАВАЛЛУДИНИНГ 80 ЙИЛЛИГИГА

ҒАФУР ҒУЛОМ СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ АДАБИЁТИДА БУТУН БИР ДАВРДИР

ЯЛОВБАРДОР

ҒАФУР Ғулом атоқли ўзбек санъаткори, академик-шоир, Ленин мукофоти лауреати. У ўзбек совет адабиёти ва маданиятини тиклаш, тараққий эттиришдек улуғ, шарафли вазифани уддалай олган ўлмас халқ фарзандларидандир.

Ғафур Ғулом адабиёт даргоҳига катта ва бой ҳаёт тажрибалари билан Улуғ Октябрь нурафшон ғоялари, музаффар Ленин таълимотининг жарчиси каби кириб келди.

Ғафур Ғулом номи Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг вужудга келиши, гуллаб яшнаши тарихи билан чамбарчас боғланиб кетгандир. Республика билан бирга у тарихда мисли кўрилмаган ўзгаришлар йўлларини босиб ўтди. Ўз ижодиётида шу ўзгаришларнинг шукуҳини ҳаққоний ва теран ифодалаб берди.

Ғафур Ғулом — умри ва ижодиётини халққа, социалистик Ватанга, жонажон партияга, интернационализм ғояларини тарғиб қилиш ва мустаҳкамлашга бағишлади.

Ғафур Ғулом ижодиёти халқ ҳаётининг, халқ қалбидаги романтик ҳаяжонли, кўтаринки туйғуларнинг, олижаноб инсонпарварликнинг ажиб кўзгусидир. Ғафур Ғулом шеъриятида халқнинг коммунизм ҳақидаги орзулари, идеаллари ёрқин акс этади.

Ғафур Ғулом халқ, партия, Ватан, давлатнинг энг юксак эътирофи ҳамда тақдирига сазовор бўлолган, маданий қурилишларимиз тарихининг йирик намояндасидир.

Яхши, хушбахт сўзга меҳри-муҳаббати тушган киши борки, у албатта, Ғафур Ғуломни севади ва эъзозлайди.

Чунки, Ғафур Ғулом доимо инсонни улуғловчи, уни сарбаланд қила олгувчи эътиборли сўз айтади. Инсон бағрини инсонлик шаъни, ғурур билан эркалайди.

У ўзининг эрка ва тамтам, лаззатли сўзларини — шеърини сизни аллалаш учун айтмайди. Асло!

Унинг сўзлари сизнинг бағрингизни кенг, назарларингиз уфқларини улуғ қилади, ўзингизни коммунизмнинг олижаноб ишлари учун илҳомлантиради.

Ғафур Ғулом ўз танти ва азамат шеъриятида, миллий ҳаётнинг теран ҳамда беҳад рангин, жозибадор, халқчил қатламлари очилган насрий асарларида инсонни шарафлайди. Нимаики инсон шарафи учун хизмат қилса, шуларнинг бари Ғафур Ғуломнинг темаларидир.

Ғафур Ғулом куйлаган ва улуғлаган инсон жамиятдан, унинг катта-кичик ташвишларидан ташқаридаги аллақандай мавҳум, таг-замини йўқ, шахс эмас.

Ғафур Ғулом куйлаган инсон — бу социализм дунёсининг янги кишиси!

У ленинизм зиёсидан, унинг ҳаётбахш ғояларидан баҳравар. Шу ғояларга хизмат қилади.

У ўз юрагини қандай ҳис қилса, Ватанини ҳам худди шундай ҳис қилади. Ўзини бир зум бўлсин Ватан бағрида, унинг ранг-баранг манфаатлари, эҳтиёжларидан ажратиб тасаввур қилолмайди.

У социалистик диёрнинг онгли жангчиси. Маърифатли жангчиси.

У Ватан тақдирида ва тарихидаги ўз ўрнини жуда муайян тасаввур қилади.

Бу тасаввурларга улуғ бир сифат — ЎКТАМЛИК ажиб шуълалар сочиб туради. Шу ўктамлик туфайли Ғафур Ғулом асарлари сервиқор, ўта файзли образлар билан тўлиб ётади. Худди мана шу ўктамлик туфайли унинг шеърияти махсус бадиий система — образлар ва шаклларнинг ўзига хос системалари каби англанади.

Глобусда бўлган ҳар
кичик нуқта
Миллионлаб қондошга
ватан албатта.
Бахтиёр халқимиз яшар
абадий,
Билиб қўйки, сени
Ватан кутади!

Аввало, мустақил ҳаётга эндигина кириб келаётган киши шундай сўздан дилида ифтихор туяди. Ўзини Ватанга кераклигини англаш ҳам инсон учун катта бахтнинг нишоналаридандир. Лекин шоир ёшларнинг тасаввурлари фақат ўз ватанлари доирасида қолиб кетишини, яъни чекланган, тор бўлишини истамайди. Унга олам ишларига кенг қарайдиган, бағирдор гражданлар керак. Ўз шеъриятини шундай гражданларни тарбиялашга сафарбар этади. Шунинг учун сатрлар ичига глобусни олиб киради. Глобусдаги ҳеч бир нуқтага бефарқ, беўй қарама. Унинг ҳар кўримсиз нуқтасида миллионларча ўз орзу-истаклари бўлган, сенга ўхшаш ҳис қиладиган инсонлар истиқомат қиладилар. Ўз бахтини ўйлабгина қолмай бошқа халқлар тақдирини ҳам ўйлаганда, ўзни инсоният оиласининг бир узви деб севгандагина халқимиз бахтиёр бўлолади.

Оламнинг ўзи ҳам
каттакон китоб,
Фалсафий умрлар унда
бир поя...
Дам олинг: Чимёнми,
майли, Арслонбоб.
Бошингизга арчалар
ташларкан соя —
Билингки, шу Ватан бари
сизники.

Насллар қалбида Ватан шунча кўрк топади. Ғафур Ғулом ўз сатрлари билан Ватанга шунчалар теран ва сўнмас муҳаббат уйғотолганки, биз бунинг қанчалар чуқур эканлигини, айниқса, Улуғ Ватан уруши йилларида совет халқи бошига ҳаддан ташқари оғир синовлар тушганда аниқ англаб, ўлчаб, билиб олдик. Волоколамскда, Сталинград остоналарида, Дон даштларида жон олиб жон берган, кўксини фашизмнинг зирҳларига қалқон қилган ватандошларимизнинг кўкракларида партия мандати билан бирга мана шу каби ўтли сўзларнинг тоти ҳам бор эди. Ғафур Ғуломнинг шеърлари йигитларни йигитлик, ватансеварлик ғурури билан тўлдирган эди. Унинг шеъри фашизмга қарши оловли юракларда туриб жанг олиб борган эди. СЕНИКИ! БАРИ СИЗНИКИ! СЕНИ ВАТАН КУТАДИ! СЕН ЕТИМ ЭМАССАН! — деб уқтиради Ғафур Ғулом шеъри. Юракларга бу жон бахш сўзларни худди тоза қон каби қуяди Ғафур Ғуломнинг шеъри.

Мен ҳам роппа-роса
Пушкин ёшида.
Фақат бу курашдир,
эмасдир дуэль.
Дуэлда ўлурлар, курашда
— ҳаёт.
Тарих талаб қилган улуғ
қирон йил.
Усар, мужда сенга улуғ
байрам кун
Бўлар ёв ерида худди
эртага.
Ўлур Гитлер, фашизм,
ўлур даҳшат — тун...
Халқ юргач, бу байрам
бўлмасин нега!

Бу машҳур «Кузатиш» шеъридан. У нақ 41-йилда ёзилган. Ғафур Ғулом халқ кучига, унинг адолатли кураши ғалаба билан якунланишига, Ўсар каби жангчиларнинг матонатига, уларда тарбия топган олижаноб хислатларнинг қудратли ҳаракатига шунчалар ишонарди. Ўзи каби миллионларни ҳам шунга ишонч руҳида тарбия этарди.

Шунга амин бўлиш керакки, «Кузатиш» ҳам, «Сен етим эмассан» ҳам, «Соғиниш», «Вақт», «Ассалом», «Бу кун чин арафадир» ҳам Улуғ Ватан урушининг тўлиқ жанговар жангчиларидир. Ва ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, қаҳрамон жангчиларидир. Қаҳрамон шеърлардир!

Сен тезда улғайиб,
Олам кезасан.
Манглайда порлаган
Толеинг — қуёш
Бутун ер юзини
Қилур мунаввар.
Ҳақорат емрилур,
Зулм янчилур,
Жаҳонда бўлурмиз
Озод, музаффар.

Ғафур Ғуломнинг шеъриятидан исталган парчани олиш мумкин. Ҳар парчада унинг бадиий системаси, фикрлаш, образлар яратиш йўсини акс этиб туради. Бу Ғафур Ғулом ҳар бир сатрини жуда катта инсоний нафас билан, жуда катта мақсадлар билан, улуғ ниятлар билан бунёдга келтирганлигини кўрсатади.

Шунинг учун унда — янги замоннинг улкан шоирида барча баркамол шоирлар учун хос фазилатлар мужассамлашгандир. Улуғ одамлар улуғ ҳодисаларга мурожаат қиладилар.

Ғафур Ғулом шеъриятининг бадиий системасида коинотдан кичик гулханагача, Курилдан Африкагача, Наманган боғларидан Бекобод металлургия заводигача, бепоён Мирзачўл пахтазорларидан мўъжаз сиёҳдонгача. Пушкиндан Алишер Навоий ва Гомергача — буларнинг барини айтиб адо қилиш қийин — органик тарзда бадиий фаолият кўрсатади.

Коммунизм асрин
гражданлари
Ленин идеясин
зарротларисиз.
Каттакон йўлларда
кўзингиз чароғ —
Азмкор бир халқнинг
зурётларисиз.
Ўҳ-ҳў... Ёза берсам
Теодор Драйзер
Ўлим олди қилган васият
каби,
«Мен ҳам коммунистман!»
дея оларди,
Ярим озод бўлган дунё
асабий.

Шоирнинг шеърида сўз ишлатиш маҳоратига баҳо берингиз. У коммунизм, граждан, Ленин, идея деган революцион дунёмизнинг сўзлари билан бир қаторда заррот, зурёт, чароғ, азмкор каби ноёб ишлатиладиган сўзларни шеърнинг мундарижасида тенг ҳуқуқли «гражданлар»га айлантиради. Ноёб сўзлар кўп ишлатиладиган ёки бошқа тиллардан кирган сўзлар қаватида баравар бадиий қувват топади. Сўзлардан улуғ ва уйғун шоирона қатламлар яратади. Ноёб сўзларни тирилтиради, уларга кутилмаган урғу бахш этади. Шу тариқа ҳатто сўз қўллашда анъаналарни новаторлик билан бирлаштириб юборади. Яна бунинг барини юксак мазмун, фикрчанлик доираси ичида амалга оширади.

Ғафур Ғулом том маънода интернационалист шоир. У рус адиблари билан яқиндан ижодий ҳамкорлик қилди. Шеъриятда давримизнинг буюк шоири Владимир Маяковский анъаналарини давом эттирди. Маяковскийнинг Шарқдаги энг ҳароратли шогирдларидан бири сифатида ном қозонди. «Ижодимга Маяковский жуда кучли таъсир қилган, — деб айтган эди такрор-такрор Ғафур Ғулом. — Мен Маяковскийни ўзимнинг устозим деб биламан. Мен Маяковскийдан сўзларни энг керакли ўринда беришни, уларни таъсирчан нуқтага олиб чиқишни ўргандим. Бунинг учун «Динамо» «Тирик қўшиқлар» тўпламларимни кўздан кечириш кифоя...»

«Агар мендан, рус шоиридан Ғафур Ғулом жаҳон шеъриятига нима янгилик берди деб сўрасалар, у янгиланган Шарқ қўшиғи билан келди, ҳаёт шодликларига қасида айта келди, ўз юртини қайта бошдан яратган янги Осиё кишисининг сиймосини ярата келди, деб жавоб берган бўлардим...

Ҳали яна кўп янги қудратли шоирлар дунёга келади, лекин келажакни башорат қилган Ғафур Ғуломнинг овози жанговар чақириқ, тинчлик ва севги қўшиқлари каби янграб тураверади», деб ёзган эди Николай Тихонов.

Ғафур Ғулом ўзбек совет адабиётини миллий чегаралардан умумиттифоқ ва жаҳон майдонига олиб чиқишга интилди.

Унинг халқ, партия, социалистик маданиятимиз тарихидаги улуғ хизматлари асло унутилмасдир.

Социализм даврининг улкан шоири Ғафур Ғулом янгидан-янги насллар билан келажак замонларга кириб бораверади.

Иброҳим ҒАФУРОВ,
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати.

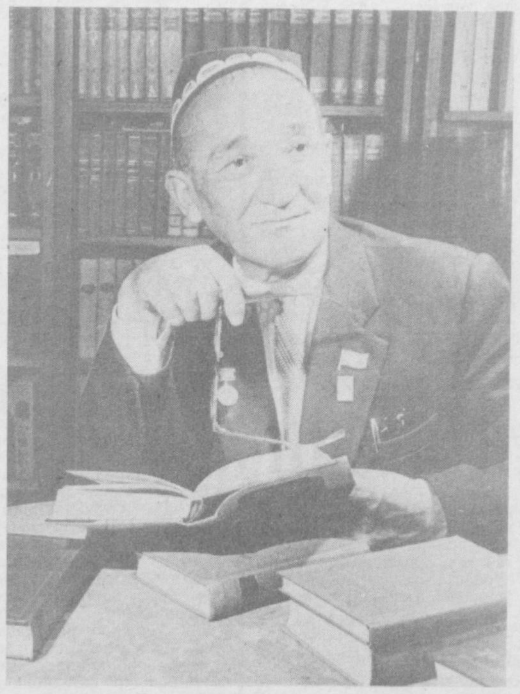

АДИБЛАР АДИБ ҲАҚИДА

● ШОИР ва академик Ғафур Ғулом совет поэзиясининг ўзига хос ва мислсиз ҳодисаларидан биридир. Унинг поэзияси миллий традицияни Маяковский традицияси билан ажойиб тарзда боғлайди.

Александр ФАДЕЕВ.

* * *

● Ғафур Ғулом номини Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг туғилиши ва тараққиётидан — улуғ социалистик ўзгаришлар тарихидан бир зум бўлсин айри тасаввур қилиб бўлмайди. У Ўзбекистон билан биргаликда мислсиз янгиликлар томон борди, янги йўллардан юрди. Ўзбекистон билан биргаликда унинг истеъдоди чиниқди, тобланди, гуллаб-яшнади.

Шароф РАШИДОВ.

* * *

● ҒАФУР Ғулом ўзбек халқинингина эмас, бутун совет халқининг ҳурматли ўғлига айланди. Ғафур Ғулом ўз прозаик, поэтик асарлари билан кенг халқ оммасига танилди.

Берди КЕРБОБОЕВ.

* * *

● СОВЕТ шоири Ғафур Ғулом — социалистик ўзбек маданияти ва бутун совет халқлари маданияти хазинасидаги ярақлаб турадиган туғма талантлардан, олмослардан биридир. Бу олмоснинг қирраларида улуғ Навоий авлодлари томонидан асрлар оша эҳтиёткорлик билан асраб келтирилган ажойиб сўз санъати жилва беради.

А. ЛОҲУТИЙ.

* * *

● ҒАФУР Ғулом — улкан шоир. Унинг поэзияси янгиликка муҳаббат туғдиради, юксак туйғу ва фикрлар уйғотади. Бу поэзия бамисоли ўзбек халқининг йилномаси.

Лиляна СТЕПАНОВА,
(Болгария).

* * *

● ЗЎР ақл-идрок, фаҳм ва фаросат эгаси Ғафур Ғулом катта шоир бўлиб қолмай, билимлар энциклопедиясидир.

Гурбахш СИНГХ,
(Ҳиндистон).

МИРМУҲСИН,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

ҚАЛБ ВА ҚАЛАМ

ҒАФУР ҒУЛОМГА

Устоз, шеър атабсиз, бир дунё қувонч...
Қайта-қайта ўқиб чақдим мағзини —
Ҳамма вақт юрт учун хизмат қилмоқлик,
Садоқат, ҳалоллик унинг мазмуни.
Шоирни танитар қалб ила қалам.
Катта қалбингизда буюк юрт меҳри.
Шу қалам бўлолди шеъримизга тож.
Ўзингиз айтгандек, хандон писта ҳам
Тўқми, пуч... билинар лабларин очгач,
Отам кулол дедим. Ҳа, тақа мўйлов,
Кемтик тиш кексани эслаш соз бўлди.
Агар синмасайди, унда ясаган
Товоқлари ер юзин уч айланарди...
Кулол оилада — қатламлараро
Ётган маъдан — кўмир эдим, жим, пинҳон,
Оташ қалбингиздан тушди бир олов,
Ўт олди, ёнишни кўринг, отахон!
Киши ўз умрининг ўтиб боришин
Ўғил-қиз ўсгандан кейин пайқаркан.
Сиз ҳам шеъриятнинг Бобосидирсиз —
Дарёсиз ўлкалар бўйлаб айқирган.
Сиз тўғри айтдингиз, пойдевордаги
Бир ғиштмиз, елкада турар катта уй.
Кўтариб турамиз, мустаҳкам таги,
Шу билан фахр этиб яратамиз куй.
Санъатни сотмаймиз пулга, у ҳамдам,
У ёр элимизга, у қанот ёзар.
Қўлимизни эмас, калишимизни ҳам
Кирга текизмаймиз, алҳазар!
Бир ошнам «шеър» ўқиб, чапак чалмаса,
Залга ўшқирибди — «талант» эмиш у...
Пул учун ёзибди шеърда йўқ маза —
Шеъриятда унинг йўқ бўлгани шу!
Шеъриятимизнинг ёруғ юлдузи —
Қалбимиз кўкида ёнинг, ярқиранг!
Ҳаяжонда шошдим, укангиз сўзи
Баъзан ёқавайрон, баъзан бош яланг.
Баъзан йўлка қолиб, трамвай йўлдан
Югургандай бўлар... Лекин софдил у,
Бир қучоқ қизил гул — мусаффодир у.

ТЕРАН ИЛДИЗЛАР

ИНҚИЛОБИЙ уйғур адабиётининг асосчиларидан бири Зиё Самадий «Дўстлигимиз янада мустаҳкамлансин» номли мақоласида «Синьцзяннинг янги маданиятидан сўз очганимизда, дастлаб, совет адабиёти ва санъатининг бизга кўрсатган таъсирини эсламасдан ўтолмаймиз... Хусусан тили, урфу одати, турмуш ва тарихий муносабатда бизга яқин бўлган ўзбек, татар, қозоқ ва бошқа қардош халқларнинг адабиёт ва санъати бевосита таъсир кўрсатган эди. Бундай фактлар совет халқи билан дўст ва қардошлигимизнинг ўтган ёки бугунги куни эмас, балки узоқ йиллик тарихий илдизи борлигини кўрсатиб беради», деб ёзган эди.

Дарҳақиқат, янги реалистик уйғур адабиётининг туғилиши ва тараққиётида совет адабиёти ва унинг ажралмас қисми бўлган ўзбек совет адабиёти намоёндалари, жумладан, Ғафур Ғулом ижодиётининг таъсири баракали бўлди. Уйғур шоир ва адиблари совет адабиёти вакилларининг изларидан бордилар. Айниқса, инқилобий уйғур шеъриятининг асосчиси Лутфулла Муталлиб, Билол Азизий ва уларнинг бошқа сафдошлари ўз ижодларида В. Маяковский, Ҳ. Тақтош, Ҳ. Ҳ. Ниёзий, Ғ. Ғулом каби шеъриятнинг улкан соҳиблари ижодига ҳамоҳанг куйладилар.

Ғафур Ғулом ўзининг янгроқ ва сарҳад билмас овози билан Шарқий Туркистонга Ҳ. Ҳ. Ниёзий, С. Айний, А. Қодирий, Ғайратийлар қатори 1930-йилларнинг ўрталарида кириб борди. У ўзининг оташин шеърияти орқали Шарқий Туркистон китобхонлари қалбида марксизм-ленинизм ғояларининг чуқурруқ сингишига, социалистик тузум афзалликлари ва мислсиз имкониятлари тўғрисидаги тушунчаларнинг камол топишига катта таъсир кўрсатди. Шу боисдан уйғур китобхонлари Ғ. Ғуломни худди Горький, Маяковский, Ҳамза, Айний каби янги дунёнинг бадиий тадқиқотчиси ва тарғиботчиси, қолаверса, фидокор жангчиси, ўзларининг энг яқин дўсти ва устози сифатида танийдилар.

1944 йилнинг ноябрь ойида Шарқий Туркистоннинг Или вилоятида гоминданчиларга қарши кўтарилган инқилобнинг ҳамда Хитой халқ озодлик ҳаракатининг 1949 йилдаги катта зафарига тилакдошлик билдирган Ғ. Ғулом ўша йилнинг кузида «Сўз» номли шеърини ёзди. Бу шеър Тошкентда уйғур тилида чиқадиган «Шарқ ҳақиқати» журналининг 10-сонида босилди.

1953 йили Ғ. Ғуломнинг 50 ёшга тўлиши муносабати билан «Танланган асарлар»и «Шарқ ҳақиқати» нашриёти томонидан уйғур тилида чоп қилиниб, Шарқий Туркистон китобхонларининг қўлига етиб борди. Шундай қилиб Ғ. Ғулом уйғур халқининг қадрдон кишиларидан бирига айланди. Унинг ўтлуғ ва кенг миқёсли шеърияти, ҳароратли насрий асарлари уйғур халқининг маънавий бойлигига бойлик қўшди.

Ғ. Ғулом совет ҳаётида рўй бераётган воқеа-ҳодисаларни синчковлик билан кузатувчи ва фаол қатнашувчи, уни ижодида чуқур ва кенг ифодаловчи санъаткоргина бўлиб қолмай, балки барча эзилган халқларнинг, жумладан, уйғур халқининг ҳам асрлар мобайнидаги курашини, орзу ва ҳавасларини куйловчи, бинобарин, халқлар дўстлиги ва қардошлигини чуқур идрок этувчи интернационалист-шоир эди. Унинг назаридан дунёдаги ҳеч бир нарса четда қолмасди. Бу ҳол Ғ. Ғулом назарининг нечоғли бепоёнлиги, маънавий дунёсининг ғоят бойлигидан далолат беради.

Ғафур Ғулом уйғурлар диёрида 1935 йили Тошкентда чоп этилган «Уйғур адабиёти хрестоматияси»даги «Кўкан батрак» достони билан ўқувчилар диққатини тортди. Сўнгра шоирнинг «Тирик қўшиқлар» тўплами китобхонларнинг ажралмас ҳамроҳига айланди. Шоир шеъриятидан ўрганиш, уни ижодий ўзлаштириш авж олди, Ғ. Ғулом, ўз асарлари орқали уйғур адиблари, китобхонларига ҳам энг яқин дўст ва устозлик бурчини ўтади. Шунинг учун улуғ сўз санъаткорининг номи уйғур халқининг қалбидан ҳам абадий ўчмайди.

Рўзи ҚОДИРИИ,
филология фанлари кандидати.

«ЎЗ ШОИРИМИЗ»

ХАССОС ижодкор бўлган Ғафур Ғулом ўзининг ажойиб асарлари билан кўп миллатли совет адабиётининг равнақига муҳим ҳисса қўшган улкан истеъдод соҳибларидан эди. Чунки адибнинг бадиий жиҳатдан баркамол асарлари ўзбек китобхонлари томонидангина эмас, балки қардош халқлар, шу жумладан, қозоқ китобхонлари орасида ҳам кенг шуҳрат қозониб, ғоят ардоқланганлиги шунчаликки, халқимиз уни ўз шоирларидек кўради ва асарларини севиб ўқийди.

Ғ. Ғулом асарлари қозоқ халқи орасига 30-йилларнинг бошларидаёқ кириб борди ва ўз ихлосмандларини топди. Хусусан, ижодкорнинг илк ҳикоялар тўплами 1934 йили Данил Исқақов таржимасида чоп этилди. Сўнг унинг мукаммал шеърлари, ҳикоя ва публицистик асарлари қозоқча газета ва журналларда тез-тез эълон қилина бошлади. Айниқса, шоирнинг 1947 йили «Вақт» номли шеърий асарининг чоп этилиши қозоқ шеърияти мухлислари ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Мазкур шеърни таржима қилган қозоқ шоири Қолижон Бекхожин ундан ғоят илҳомланиб, ўзининг «Йиллар» номли ажойиб шеърини яратди.

Шоирнинг «Танланган асарлари»ни 1957 йили Қозоғистон Давлат бадиий адабиёт нашриёти томонидан Ўтебой Турмонжонов таржимасида, 1963 йили эса мазкур нашриёт аллома ижодкорнинг «Шеърлар» тўпламини коллектив таржимасида нашр этди.

Шунингдек, шеърият ихлосмандлари 1949 йили Қозоғистон Давлат бадиий адабиёт нашриёти чоп этган «Дўстлик шеърлари», 1960 йили сентябрь ойида Ўзбекистонда қозоқ адабиёти ва санъати ҳафталиги муносабати билан нашр қилинган «Ўзбек шеърлари» ҳамда 1962 йили Қозоғистонда ўзбек адабиёти ва санъатининг ўн кунлиги муносабати билан чоп этилган «Қардошлар шеърлари», «Мушоира» ва 1972 йили «Жазуши» нашриёти ҳавола этган СССР халқлари шоирларининг шеърий асарлари киритилган тўпламдан ҳам Ғафур Ғуломнинг бир қанча асарларини ўқиш имконига эга бўлдилар.

Шоир асарларини қозоқ халқи орасига етказишда Таир Жароков, Ўтебой Турмонжонов, Қолижон Бекхожин, Ғафур Қаирбеков, Тўмонбой Мўлдағалиев, Жумакен Нажимидинов, Шамил Муҳамаджонов каби қозоқ шоирларининг хизматлари катта бўлди.

Шоирнинг қардош халқларга, жумладан, жондош қозоқ халқига бўлган меҳр-муҳаббати, дўстлик туйғуси, қайноқ қалби таржима этилган ҳар бир шеърий асарда сезилиб туради. Унинг интернационал қалб эгаси эканлиги, ғоят тиниқ ва салобатли, фалсафий шеъриятини ўқиган сари киши қалбига ором бахш этади. Шунинг учун ҳам Ғ. Ғуломни қозоқ халқи ўз шоиримиз деб ҳис қилади.

Қ. СЕЙДАНОВ,
филология фанлари кандидати.

КЎРГАЗМА

ИЖОДКОР МЕРОСИ

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат кутубхонасининг кўргазмалар залида Ғафур Ғулом таваллудининг 80 йиллигига бағишланган китоблар кўргазмаси очилди.

Экспозицияга қўйилган Ғ. Ғуломнинг рус ва ўзбек тилларидаги танланган асарлари «Шоир мероси» деб аталган бўлимга жамланган. Томошабинлар бу ерда шоир ижодида муҳим босқич бўлган шеърий, насрий асарлар коллективлаштириш даври ўзининг бадиий ифодасини топган «Кўкан», Улуғ Ватан уруши даврида мамлакатимиз халқларининг метиндек мустаҳкам дўстлигини тараннум этувчи «Улуғ рус халқига» шеърий мажмуаси, шоир номини жаҳонга танитган «Мен Шарқдан бораётирман» китоблари билан танишадилар.

Кўргазмада Ғ. Ғуломнинг болаларга аталган асарлари ҳам бор.

З. ЗИКИРОВ.

Суратда: (ўнгдан) Ғафур Ғулом республикамизнинг таниқли адиблари — Зулфия, Шукрулло, Туроб Тўла ва Мирмуҳсин ўртоқлар билан.

В. СИРОТКИН фотолари.

УСТОДНИНГ ҚУДРАТЛИ КУЛГУСИ

Ғафур Ғуломнинг қатор ҳикояларини ўқиб, улардаги қизиқ воқеалардан, ажойиб одамлардан, ўткир иборалардан, нозик киноялардан завқланиб кўп куламиз ва ёзувчининг истеъдодига таҳсин ўқиймиз. Бу таҳсиннинг боиси ҳам шундаки, у том маънодаги юморист-ёзувчидир. Бу ҳамма ёзувчиларга ҳам насиб бўлавермайди.

Ғафур Ғулом ҳикояларида акс этган кулги ўзига хосдир. У ҳеч қачон ўқувчини атайин кулдириш учун ёзмайди. Аксинча, ўз типидаги ёзувчилар билан ҳақли равишда баҳс юритади. Адиб бир мақоласида мавзу жиҳатдан тор, фақат якка шахслар устидангина кулги қўзғатадиган «қитиқчи» юмористларга қарата шу гапларни ёзган эди:

...«Қачон қаралса, битта эшоннинг, ё битта домланинг хусусий қилиғи, салласи, калласи бизга мавзу, ахир бу ўқувчиларни зериктиради. Ҳадеб, уч-тўртта тип устидан кула берсак биздаги бошқа куладиган ёқларимиз эсдан чиқади. Биз алоҳида шахслар устидан ҳам кулмайлик. Алоҳида шахсларни ўз атрофдагилардан бошқалар танимайдиган бўлганидан кейин кенг ўқувчилар учун унинг фойдаси йўқ».

Ғафур Ғулом ўз ижодида ана шу шиорга амал қилиб, маза-матрасаси йўқ кулгулардан узоқлашади, аксинча, катта ижтимоий мазмунга эга бўлган кулгиларни кашф қилади. Мана, ҳажм жиҳатидан унчалик катта бўлмаган «Ким айбдор?» ҳикоясига мурожаат қилайлик. Бу ҳикояда жонни эркаловчи зеҳнга истироҳат берувчи, вужудларни яйратувчи, самимий ва эркин кулги бор. Ҳикоядаги Мадмуса образи ёзувчи тасвирлаганидек, «усти ялтироқ, ичи калтироқ» олифталардан. У маданият деганда фақат шапка кийиб ва галстук тақиб юрадиган, ташқи кийиниши замонавий бўлган одамни тасаввур қилади. Ёзувчи бу одамнинг ҳақиқий қиёфасини очиб бериш учун унинг нодонлик ва илмсизлигини кулгили вазиятларга солиб тасвирлайди.

У поездда шаҳарга кетаётиб уқувсизлиги натижасида беҳосдан тормозни босиб одамлар ўртасида кулгига қолади. Шаҳарга борганда эса меҳмонхона қоидаларини билмайди. Жумладан, ваннадан, лифтдан ва таксидан қандай фойдаланишни ўрнига қўя олмайди. Натижада Мадмуса «техникани эгалламасанг» афсона бўлуринг аниқ экан, мен энди техникани эгаллашга ўз-ўзимга сўз бердим, «техническое мастерской»га кириб ишламоқчиман. Менинг Москвада кулги бўлиб қолишимга, техникани билмаслигим айбдор» деган хулосага келади.

Шунингдек соф юморга хос бўлган фактни таъкидлаб ўтиш учун кулги асосига қурилган «Ҳийлаи шаръий» ҳикоясини муқояса қилиб ўтмоқчимиз. «Ҳийлаи шаръий» ҳам, «Ким айбдор?» ҳам шубҳасиз, кулгу асосига қурилган асар. Ҳар икки ҳикояда ҳам ёзувчи ўз мақсадини фақат кулги орқали ўқувчиларга етказишга ҳаракат қилади. Лекин ҳар икки ҳикояда келтирилган кулги ҳар хил вазифаларга хизмат қилган. «Ҳийлаи шаръий» замиридаги кулгида заҳарли, истеҳзоли, аччиқ кулги бор. Унда ёзувчи ўзи тасвирлаётган иллатни, қусурни фош этибгина қўймайди, балки таг-томири билан қўпориб ташлашни, бутунлай инкор қилишни талаб қилади.

«Ким айбдор?»даги кулгида эса бошқачароқ вазиятни кўрамиз. Биз Мадмусанинг ўта бўшанглигини, маданият нима эканлигига тушуниб етмаганлигини билиб, устидан кулсак ҳам, кўнглимизнинг бир четида унга аллақандай хайрихоҳликни ҳис қиламиз. Мадмусанинг аслида яхши одам эканига, кейинчалик тузалиб кетишига, маданиятлилар қаторига ўтишига ишонч билан қараймиз. Ғ. Ғуломнинг ҳикояларидаги кулгининг бундай товланиши бежиз эмас. Бу ёзувчининг сатира билан юмор ўртасидаги нозик тафовутни синчковлик билан ажрата билганида кўринади.

Ғафур Ғулом бошқа бир қанча асарларида ҳам ўткир юмористик ҳикоянавис сифатида шуҳрат қозонди. У ўзининг кулгили ҳикояларида ўзбек классик ҳикоячилиги традициялари билан рус ва қардош халқлар адабиёти юморларини узвий қўша олди.

Маҳмуд НАЗАРОВ,
филология фанлари кандидати

«ҚАЙНОНА — ОНА, КЕЛИН — ҚИЗ» МАҚОЛАСИ ГАЗЕТХОНЛАР МУҲОКАМАСИДА

ДИЛОЗОР

ЮҚОРИДАГИ мақола (16 март сони) ҳам қайнона, ҳам келин бўлмиш ўқувчиларимизда катта қизиқиш уйғотганлиги, уларнинг юрагидаги гапларни қўзғаганлиги редакцияга келаётган мактублардан кўриниб турибди. Бу мактублар ҳар хил — ҳам салбий, ҳам ижобий. Ижобийлари кўпроқ. Келинлар ўз қайноналарининг фазилатларини мақтаб, қайноналар келинларининг ажойиб таърифини қилиб дил сўзларини ёзишмоқда. Лекин беш панжа баравар эмас деганларидек, айрим дилозор, беандиша келинлар ёки уларнинг тамомила акси бўлган, ҳавас қилса арзийдиган аёллар ҳақида ёзишяпти.

Мана, Тошкент районидаги касалхона ходимлари ёзиб юборган воқеани ўқиб кўринг.

— Қайнона — она, келин — қиз! Бу тўрт сўз замирида бир олам мазмун яширинган, — дейди ўз номларини тўлиқ кўрсатишни истамаган хат авторлари Х. ва Н. — Унинг ортида қанча-қанча воқеа, қувонч ва ташвишлар ётибди. Мана бир мисол: тунов куни ишхонада навбатчи эдик. Касалхона бўлгандан кейин кимдир кимнидир кўргани келади. Улар орасида ширинсўз, олижаноб, юксак маданиятли одамларни кўп учратамиз. Лекин ўзига бино қўйган, манмансираб кетганлар ҳам учраб туради.

Ўша куни соат йигирмаларда бир келин, унинг қайнонаси ва яна бир аёл (холаси бўлса керак) келишди. Қайнона-келинга ҳавасимиз келди — чиройли кийинишган, кўринишлари жуда ёш, истаралари иссиқ. Келинчак учун қайинсингил, қайнона учун қиз бўлмиш беморни чақириб бердик. Улар эшикдан кираверишдаги диванда ярим соатча очилиб-сочилиб гаплашиб ўтиришди. Сўнг ўринларидан туриб палатага кирмоқчи, у ерда «чой-пой ичиб» суҳбатни давом эттирмоқчи бўлишди. Бўлимимиз хирургия бўлгани учун кириш қатъиян таъқиқланади. Биз буни уларга секингина тушунтирмоқчи бўлдик. Шу пайт... ҳозиргина гулдек очилиб ўтирган бемор келин бирдан қиёфасини ўзгартириб, кўзларини ола-кула қилди.

— Мен ўзим врачман, эрим врач, қайинсинглим врач — кирсам ҳам кираман, кирмасам ҳам!

У қўлини пахса қилиб бизга ўшқирди. Биз яна босиқлик билан муомала қилиб, соат 19 дан кейин келувчиларни киритиш мумкин эмаслигини эслатдик.

— Сенлар ким бўлибсанлар, ўзи! — деди у осмондан келиб, — исқирт бир санитаркасанлар-да, тилларингни кесиб қўлингга бераман, отларингни ёзиб бер!

У айтганини қилди — «эртага кўрсатаман, сенларга кимлигимни» деганича холаси ва қайинсинглисини бошлаб палатага кириб кетди. Уни йўқлаб келган уча ла аёл ҳам «бемор»ни тинчитишолмади.

Улар кириб кетгач, қайнонаси бизни оҳиста ёнига чақириб «болам, сиз бир сўздан қолақолинг, бунга барибир бас келолмайсиз, — дея юпатган бўлди. — Келин қилганимга ўн икки йил бўлди, турган-битгани шу, ўлмаган менинг жоним. Сиз яхшисиз, деб муросаи-мадора қилиб келяпман. Қачон қараманг олти йил ўқиганию, врачлигини пеш қилади, ўшқиради, жеркийди, силтагани-силтаган».

Қайнонанинг кўзларидан ёш томчилари юмалаб туша бошлади...

Ҳурматли редакция, биз атиги бир-бир ярим соат ичида бўлиб ўтган воқеани ёздик. Қайнона бечорага қийин экан, ростдан ҳам. Келин эса осмонда юрибди. Лекин ахир бир куни ерга тушармикин?..

Энди мана бу хатга бир эътибор беринг-а.

УМРИДАН БАРАКА ТОПСИН

— ҲОЗИРГАЧА уч келин туширдим ва бир қиз узатдим, — деб ёзади 83 ёшли **Қамбар** буви **Исмонлова**. — Уларнинг ҳаммаси бола-чақали, ҳатто невbooрали бўлишди. Келинлар ҳар хил бўлар экан. Бироқ ҳаммаси ҳам яхши, барака топсин, доим уларнинг дуосини қиламан. Келинларим орасида айниқса ўртанчаси — Мунаввара кўнглимга яқин. Унинг беш боласини бағримга босиб, биргаликда катта қилганман. Ишлаш билан бирга уй юмушларини ҳам саранжом-саришта қилишга улгуради, иззат-икромни ўрнига қўяди. Ўттиз йил давомида бирон марта бир-биримизга тик қарамаганмиз. Умрингдан барака топкур, касалга чалинган эри — ўртанча ўғлимни парвариш қилиб, оқ ювиб, оқ таради. Умри қисқа экан, оламдан эрта ўтди. Мен келинимга юпанч бўлсин деб, ўғлимнинг қирқи ўтгач, қизи Мунирани узаттирдим, ўғли Миразимни уйлантиришга маслаҳат бердим. Куйган юраги келин-куёвлар билан таскин топар, дедим. Ўйлаганимдек, шундай ажойиб келинчак келдики, уни ойижон, мени эса бувижон деб еру-кўкка ишонмайди. Невара келинимнинг тилигина эмас, ўзи ҳам ширин. Оиладаги катта-кичик ҳамма уни яхши кўради. Ўзи дорилфунунда ўқияпти. Ҳадемай битиради.

Келин-куёвларимга ва 22 невара, 14 эвараларимга ўзимдек пиру-бадавлат ҳаёт насиб этсин деб ҳамиша дуо қиламан...

ЎҚУВЧИЛАР КАСБ ТАНЛАШЯПТИ.

«КИМ БЎЛСАМ ЭКАН?»

Ўрта мактабларда давлат имтиҳонлари бошланишига оз вақт қолди. Ҳадемай битирувчи синф ўқувчилари ўзлари танлаган мутахассислик бўйича турли олий ўқув юртларига ёки ишлаб чиқаришга йўл оладилар.

Тўғри йўл танлашда уларга айни шу пайтда ёрдам бериш жуда муҳимдир. Шу мақсадда Олмалиқ шаҳрининг қатор ўрта мактабларида махсус педагогик кабинетлар ташкил этилди. Бу ерда тажрибали педагоглар ёшлар билан ўтказилаётган суҳбатларда меҳнат ветеранлари, новатор ишчилар мисолида турли касб ва мутахассисликларни тарғиб этмоқдалар. «Қаерга бориб ўқиш мумкин?», «Ким бўлсам экан?» мавзуида кечалар уюштирилияпти.

Айниқса, шаҳардаги 5-, 3- ва 19-ўрта мактабларда битирувчиларни муайян корхона ёки муассасаларга йўналтириш ишлари яхши йўлга қўйилган. Шу мактабларнинг ўнлаб собиқ ўқувчилари Олмалиқ гилам фабрикасида баракали меҳнат қилиб келаётганликлари фикримизнинг далилидир.

М. ЗАРИПОВ.

СПОРТ

«НАМДАНАК» КУБОК ЭГАСИ

Красногорск шаҳри стадионида «Пахтакор» кўнгилли спорт жамияти область Советининг «Оқ олтин» кубоги учун ҳал қилувчи ўйин бўлиб ўтди. Финалда Паркент районининг «Намданак» қишлоғи футболчилари Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхози спортчилари билан куч синашдилар. Бу ўйин 2:1 ҳисобида қишлоқ йигитлари фойдасига ҳал бўлди.

«Намданак» командасининг «Оқ олтин» кубогини қўлга киритиши кўпчилик учун кутилмаган ҳодиса бўлди. Чунки команда бу йил ташкил этилган ва йирик мусобақаларда илк бор қатнашаётган эди. Шунга қарамай, ёш спортчилар ўз мухлисларини мамнун этдилар.

Педагог Ниёзхон Умаров ва жамоатчи тренер Пўлат Машариповлар қисқа вақт ичида қишлоқ йигитларидан ахил коллектив ярата олдилар. «Намданак» командаси дастлаб Оққўрғон райони футболчиларини мағлубиятга учратди. Сўнгра Пискент райони вакиллари билан учрашиб, рақиблари дарвозасига 7 та жавобсиз тўп киритишди. Шу тариқа команда ярим финалга чиқди. Бу баҳсда Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоз футболчилари паркентликларнинг рақиби бўлдилар. Учрашувда «Намданак» футболчилари 3:0 ҳисобида ишончли ғалабага эришишди.

Айни кунларда кубок соврindорлари республика миқёсидаги мусобақаларга қизғин тайёргарлик кўришяпти.

В. ХЎЖАЕВА.

«СПОРТЛОТО» ТИРАЖИ

14 май куни ўтказилган «Спортлото» 20-тиражининг натижалари.

«49» дан 6». 10, 22, 23, 28, 31, 33.

«36 дан 5». 2, 5, 20, 21, 23.

(ТАСС).

МАЛАКА, ПУХТА БИЛИМ — ХАВФСИЗЛИККА КАФОЛАТ

КАФТДЕК текис катта йўлда машиналар «оқиб» кетяпти. Бирдан ғилдиракнинг асфальтда сирғалиб чийиллаган нохуш товуши эшитилди, кетма-кет икки машина бир-бирига қарсиллаб урилди!..

Бу — деярли ҳар бир киши учун таниш манзара, тўғри эмасми? Худди мана шу нарса — аварияларнинг ҳар бир киши учун танишлиги, яъни улар ҳамон тез-тез содир бўлиб тургани биз Давлат автоинспекцияси ходимлари учун ҳам, одамлар учун ҳам ташвишли ҳолдир. Чунки ҳар бир ҳайдовчи ёки пиёда кутилмаган вазиятда бу авариянинг иштирокчиси бўлиши мумкин.

Давлат автомобиль инспекцияси ва бошқа ташкилотлар томонидан кўплаб янги-янги тадбирлар кўрилаётганига қарамай авариялар камаймаяпти. Ўтган йилнинг ўзида областимизда 1603 автоҳодиса рўй берди, ана шу аварияляр туфайли 481 киши ҳалок бўлди.

Инсонларнинг ҳаёти, саломатлиги билан боғлиқ бўлган бу рақамлар ҳаммамизни қаттиқ ташвишлантиради, албатта. Уларнинг келиб чиқиш сабаблари, илдизларини таҳлил қилсак — кўп ҳолларда автотранспорт ҳайдовчиларининг малакаси пастлигига, кўча қоидаларини пухта ўзлаштирмасликларига бориб тақалади. Агар ҳар бир ҳайдовчи ҳаракат хавфсизлиги қоидаларини мукаммал билса ва унга амалда тўлиқ риоя қилса, кўча ҳодисалари барҳам топиши мумкин.

Автоаварияларга сабабчи бўлган ҳайдовчилар орасида областимиздаги ҳунар-техника билим юртларида шофёрлик малакасини олганлар кўпроқ учраганлиги аниқланди. Шундан сўнг область Давлат автомобиль инспекцияси тузган махсус комиссия бу билим юртларида шофёрлар тайёрлаш ишлари қандай йўлга қўйилганлиги билан чуқурроқ танишиб чиқди. Бу ишда жиддий камчилик-нуқсонлар аниқланди.

Ўтган йили область ҳунар-техника билим юртларида «С» категорияси билан жами 826 ҳайдовчи тайёрланди. Шулардан атиги 345 киши ёки 4,8 проценти ГАИ имтиҳонидан биринчи марта топширишда ўтолди, қолганлар эса бирнеча марта имтиҳон топширишди, уларнинг олган билими саёз эканлиги маълум бўлиб қолди.

Текширишлар қатор ҳунар-техника билим юртларида ҳайдовчи кадрлар тайёрлаш иши қониқарсизлигини кўрсатди. Гап шундаки, ана шу билим юртларида кадрлар тайёрлашдаги асосий сифат кўрсаткичларидан бири — ички имтиҳонларни назоратдан четда қолдирганлар. Имтиҳонлар кўпинча, юзакигина, расмият учунгина ўтказилади. Талабаларнинг билимлари чинакамига ўрганилмайди. Натижада эса «чўмичга қозонда бори» чиқяпти...

Масалан, ўтган йили Ангрендаги 174-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юрти (директори Л. Мастюкова) ГАИга тавсия қилган 1-группанинг (ўқитувчи Ю. Редько) 20 нафар ўқувчисидан атиги 5 киши имтиҳондан муваффақиятли ўтиб, ҳайдовчилик гувоҳномаси олди, холос. Олмалиқдаги 50-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юрти

ОБЛАСТДАГИ КЎПГИНА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИДА АВТОТРАНСПОРТ ҲАЙДОВЧИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ СИФАТИ НЕГА ПАСТ?

(директори Э. Исроилов) ГАИга тавсия этган 39-группадаги (ўқитувчи Х. Убайдуллаев) 30 кишидан атиги 11 ўқувчи имтиҳон топшира олди. Чиноздаги 1-қишлоқ ҳунар-техника билим юртининг 35-группасида (ўқитувчи П. Сулаймонов) ҳужжатлар шошма-шошарлик билан нотўғри расмийлаштирилгани оқибатида 29 талабанинг атиги ўн нафари имтиҳонга қўйилди ва улардан... бирон киши ҳам имтиҳондан ўтолмади!.. Бўкадаги 87-қишлоқ ўрта ҳунар-техника билим юртидаги (директори И. Беков) тўрт группанинг (ўқитувчи Б. Ўрозов) 106 ўқувчисидан атиги 29 киши ГАИга тавсия қилинди ва улардан 12 кишигина имтиҳондан муваффақиятли ўтди. Бу — 11,3 процент холос!.. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ҳар бир группага 30—35 киши қабул қилинади. Ўқиш тугагандан кейин эса ГАИда имтиҳон топшириш учун уларнинг атиги 50 проценти тавсия қилинади.

Юқоридагилардан кўриниб турибдики, ҳунар-техника билим юртлари ўқувчилари ўртасида тарбиявий-сиёсий ишлар ниҳоятда паст савияда олиб борилятпи, ўқитувчилар ҳамда амалий машғулот ўтказган кишилар масъулиятсизликка йўл қўймоқдалар. Билим юрти маъмурияти эса бу муҳим ишни ўз ҳолига ташлаб қўйган.

Малакали шофёрлар тайёрлаш қониқарсиз аҳволда эканининг яна бир қанча сабаблари ҳам бор. Жумладан, билим юртларида «С» категорияли ҳайдовчилар тайёрлаш учун зарур моддий-техника базаси йўқ. Кўпинча амалий машғулотлар учун ажратилган программа тўлиқ бажарилмайди. Масалан, Ангрендаги 3-, Олмалиқдаги 50-шаҳар ҳунар-техника билим юртларида ўқувчиларнинг алоҳида-алоҳида машина ҳайдаш дафтарчалари текширилганида, бу программа атиги 50—70 процентгина бажарилгани аниқланди. Амалий машғулотлар учун ажратилган автомашиналар ўқувчиларнинг амалий тажрибаси, малакасини ошириш ўрнига кўпинча мастерларнинг шахсий ишлари учун хизмат қилмоқда. Яна бир жиддий эътироз. Кўпгина билим юртларида техникавий жиҳатдан носоз автомобиллардан фойдаланиш ҳоллари ҳам учраб турибди. Ана шу жиддий нуқсонлар 3-қишлоқ ҳунар-техника билим юртида айниқса мунтазам тус олган. Ўқув-материал базаси ўқитиш талабларига жавоб бермаслиги учун Ангрендаги 3-, Чирчиқдаги 12-, Олмалиқдаги 50-билим юртларини вақтинча ёпиб қўйишга тўғри келди.

Область Давлат автомобиль инспекцияси бундай нуқсонларни илгари ҳам аниқлаб, ўз вақтида область ҳунар-техника таълими бошқармасига ахборотлар юборган бўлишига қарамай, ҳануз бу масалалар ҳал қилинмаяпти, камчилик-нуқсонлар тугатилгани йўқ.

Бўлажак ҳайдовчиларнинг транспорт бошқара билиш қобилияти пишиқ-пухталиги, кўникма ва малакаси уларни ўқитиш, тайёрлаш ишларининг сифатига бевосита боғлиқдир. Ҳунар-техника билим юртлари ва бошқа ўқув муассасаларида шофёрлик касбини пухта эгаллашлари билан боғлиқ бўлган масалаларни тезроқ ҳал этмоқ зарур.

С. АЗАМАТОВ,
Тошкент область Давлат автоинспекцияси рўйхатдан ўтказиш-имтиҳон бўлинмасининг бошлиғи, милиция капитани.

Жаҳон янгиликлари

МЕҲНАТКАШЛАРГА ДАЪВАТ

ХАНОЙ, 16 май. (ТАСС). Вьетнам ватанпарварлик фронтининг бу ерда ўз ишини тамомлаган II съезди ВСР меҳнаткашларини социализм қуришда актив иштирок этишга, социалистик ватанни мустаҳкам ҳимоя қилишга, Вьетнамнинг жипслигини, қардош қўшни мамлакатлар билан, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар билан ҳамкорлиги ва жанговар иттифоқини мустаҳкамлашга даъват этди.

Съезд делегатлари фронтнинг келгуси даврга мўлжалланган иш программасини тасдиқладилар, Вьетнам халқини ўртага қўйилган вазифаларни бажариш юзасидан кенг ватанпарварлик ҳаракатини авж олдиришга даъват этувчи мурожаатномага, шунингдек бутун дунёда тинчлик учун курашни қўллаб-қувватловчи баёнотни қабул қилдилар.

Вьетнам ватанпарварлик фронтининг съезди Вьетнам жамоатчилиги кенг доираларининг номидан, дейилади баёнотда, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов ўртага қўйган Совет Иттифоқининг янги тинчлик ташаббусларини, шунингдек Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг Прага сиёсий декларациясидаги таклифларни қизғин табриклайди ва тўла-тўкис қўллаб-қувватлайди.

УРУШГА ЙЎЛ ЙЎҚ!

ВЕНА, 16 май. ТАСС мухбири Анатолий Ковригин хабар беради: «Урушга йўл йўқ», «Йўқолсин «Першинг»лар ва қанотли ракеталар», «Планетада тинчлик учун» деган шиорлар остида Австрияда «Тинчлик ҳафталиги» ўтказилди. Ҳафталик мамлакатнинг энг катта индустриал маркази Линц шаҳрида урушга қарши жуда катта намойиш билан ниҳоясига етди. Турли сиёсий йўналишлардаги 20 дан ортиқ демократик ташкилотнинг ташаббуси билан ўтказилган ҳафталик тадбирларида ўн минглаб кишилар қатнашдилар.

Вена, Граца, Инсбурк, Зальцбург ва мамлакатнинг бошқа кўпгина шаҳарларида митинг ва намойишлар, қуролланиш пойгасини тўхтатиш, қуролсизланиш проблемаларига бағишланган мунозаралар ва семинарлар бўлиб ўтди. Урушга қарши ҳаракат активлари кўпдан-кўп виставкалар ва ахборот стендлари ташкил этдилар.

ЛИВАН АГЕНТЛИГИНИНГ ХАБАРИ

✦ БАЙРУТ. (ТАСС). Ливан министрлар кабинети ўзининг мажлисида Ливан-Исроил битими лойиҳасини маъқуллади, деб хабар беради миллий ахборот агентлиги. Араб давлатлари пойтахтларига битимнинг тафсилотларини баён этиб бериш ва Ливаннинг позициясини тушунтириш учун бир қанча министрларни юбориш тўғрисида ҳам қарор қабул қилинди.

Шимолий Ливаннинг Згорта шаҳрида бўлиб ўтган Ливан тараққийпарвар ва ватанпарвар кучлари раҳбарларининг кенгайтирилган кенгаши қатнашчилари мазкур битим лойиҳасини кескин қораладилар.

✦ ДАМАШҚ. (ТАСС). Сурия ташқи ишлар министри А. Ҳаддам менинг мамлакатим Қўшма Штатлар Ливанга тиқиштираётган Исроил-Ливан «битими» лойиҳасини эътироф қилишни қатъиян рад этади, деди. У журналистлар ҳузурида нутқ сўзлаб, Вашингтон тайёрлаган битим лойиҳаси Ливаннинг араб давлати сифатидаги барча мажбуриятларга зид бўлиб, уни Исроил ва АҚШга қарам қилиб қўяди, деди. Ҳаддам Жанубий Ливанни Тель-Авивнинг гумаштаси Ҳаддад қўлига топширилиши у ерда Исроил иштироки амалда сақланиб қолишини билдиришини уқтириб ўтди.

Исроил ва АҚШнинг, деди у, бу тил бириктиришни «қўшинларни олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги битим» деб кўрсатишга уриниб, жаҳон жамоатчилигини чалғитмоқчи бўладилар. Бу битим амалда Ливанни Исроилнинг протекторатига айлантиради. Бу ҳужжат, деди Сурия министри, Ливанга ҳам, умуман Яқин Шарққа ҳам тинчлик ва хавфсизлик келтирмайди. Сурия Ливан территорияси араб халқларига қарши агрессия базаси бўлиб қолишига йўл қўймайди, деб уқтирди у. Сурия Исроилнинг агрессив сиёсатига қарши курашаётган кучларни қатъиян қўллаб-қувватлайди.

● ГФР. Мамлакатда неонацистлар фаолияти кучайиб бораётганлигига қарши антифашист демократик кучларнинг ўтказаётган тадбирларида коммунистлар ҳам актив иштирок этмоқдалар.

Суратда: Германия коммунистик партияси аъзолари Гамбургда ўтказилган антифашист намойиши қатнашчиларининг биринчи сафларида бормоқдалар.

ТАСС фотохроникаси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● ХОШИМИН

Вьетнам марказий платосидаги Зялайконтум вилоятида юк автомобиллари ремонт қилинадиган корхона ишга туширилди. Корхона замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган бўлиб ҳар йили турли маркадаги беш юздан ортиқ юк машинасини капитал ремонт қилиб бера олади.

● **АҚШ.** Ҳукумат америкаликларнинг қуролланиш пойгасини тўхтатиш, ядровий фалокатнинг олдини олиш тўғрисидаги талабларига жабр-зулм билан жавоб беряпти. Полиция уруш хавфининг олдини олиш учун курашаётганларни қўрқитиш мақсадида оммавий қамоққа олиш усулини қўлламоқда.

Суратда: Калифорния штатидаги Ливермор шаҳрида инвалидлик аравачасидаги урушга қарши намойиш қатнашчисининг қамоққа олиниши.

АП—ТАСС фотоси.

● ГАМБУРГ

Бу ерда нацизм даврида таъқиб этилган кишилар бирлашмаси—антифашистлар иттифоқининг конгресси очилди. «Урушга йўл қўймаймиз. Ҳеч қандай янги ядро ракеталари керак эмас!» деган шиор остида иш бошлаган конгресс ишида 360 дан ортиқ делегат, 13 мамлакат, жумладан СССР, ГДР, ЧССР, Венгрия, Польша, Австрия, Голландия, Дания, Италия, Франция антифашист бирлашмаларининг вакиллари ва қаршилик ҳаракатининг собиқ қатнашчилари иштирок этмоқдалар.

● ТОКИО

Иокогама шаҳри чеккасидаги АҚШ қуролли кучларининг Комисэя ва Фукуя базалари яқинида бўлиб ўтган митинг қатнашчилари Япония территориясида Американинг ҳарбий объектлари тугатилишини талаб қилдилар.

Митинг қатнашчилари умуммиллий «Тинчлик юриши-83»га қўшилдилар. Тинчлик юриши 7 май куни Бикини оролида Америка водород бомбаси синови қурбонларига Токиода қўйилган ёдгорлик олдидан бошланган эди.

(ТАСС).

Редактор
Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КУТУБХОНАЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

«ТОШОБЛКНИГОТОРГ»нинг КУТУБХОНАЛАР КОЛЛЕКТОРИ **1984 йилда**

Марказий босмахоналарнинг босмадан чиқариш тематик планлари бўйича адабиётларга буюртмаларни ҚАБУЛ ҚИЛИШГА КИРИШДИ

Босмахоналар планлари—кутубхоналарни жорий комплектлаш асосида. Адабиётларга олдиндан буюртма бериш кутубхоналар китоб фондини турли билим тармоқлари бўйича тобора тўла ва мақсадга мувофиқ равишда тўлдириш имконини беради.

Босмахоналар планига кўра китобларга ўз вақтида буюртма беринг!

Коллектив Тошкент область кутубхоналари билан китоб фондларини планли равишда комплектлаш борасида шартномалар тузади.

Адрес: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй. Телефон: 44-34-06.

ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ВА ШАХСИЙ СУЗИШ ВОСИТАЛАРИНИНГ ЭГАЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

Кичик ҳажмдаги кемаларни рўйхатга олиш, ҳар йили сузиш воситаларини техник кўрикдан ўтказиш билан бирга ОСВОД ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИГА ТОПШИРИЛГАН.

Барча спортга оид, шунингдек регистр инспекциясига қарамайдиган моторли сузиш воситалари рўйхатга олинади ва техник кўрикдан ўтказилади. Кемачилик инспекцияси Тошкент шаҳри ва Тошкент областида яшовчи сузиш воситаси эгаларининг барча кемаларини рўйхатга олади.

Рўйхатдан ва техник кўрикдан ўтказилмаган кемаларда сузиш учун рухсат берилмайди.

Сузиш воситалари ва уларнинг моторларини яроқсиз деб топиш кемачилик инспекциясининг якуни ва эндиликда фойдаланишга яроқсизлиги ҳақидаги нуқсон акти берилгачгина амалга оширилсин.

ОСВОД ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ МОТОРЛИ ҚАЙИҚЛАР КЕМА БОШҚАРУВЧИЛАРИ ГРУППАЛАРИНИНГ МАШҒУЛОТЛАРИНИ БОШЛАЙДИ.

Бизнинг адрес: 700126, Тошкент шаҳри, Турсунқулов кўчаси, 2-уй (2, 13, 33, 41, 50, 75, 77, 78-автобусларнинг сўнгги бекати).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40 Мультфильмлар. 10.05 — «Мангу даъват». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-қисм. 4-серия. 11.15 — Хор ижроси учун ёзилган куйлардан концерт. 12.15 — Телевизион ҳужжатли фильм. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Мамлакат телевидение студияларининг ҳужжатли фильмлари. 16.05 — «Билимимиз — қудратимиз». Илмий-оммабоп журнал. 16.50 — Концерт. 17.10 — «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар» 17.40 — «Ёшлар адреси». 18.40 — «Халқаро музейлар кунига». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Коллектив нимага қодир» туркумидан 1-кўрсатув. 20.00 — СССР халқ артисти Ц. Татишвили куйлайди. 20.25 — «Мангу даъват». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-қисм. 5-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Жонли сатрлар». Фильм-концерт премьераси. 22.45 — «Дунё воқеалари». 23.00 — Спорт ҳафталиги. 23.30 — Концерт.

МТ-II. 9.00—Эрталабки гимнастика. 9.15—«Низомий Ганжавий». Телевизион ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.45 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.15 ва 14.15 — Француз тили. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 ва 12.55 — Ботаника. 11.55 — «Шахмат мактаби». 12.25 — Қиссалар. 13.15 — Музика. 13.45 — И. Гёте. «Фауст». 14.35 — «Авача вулқони». Илмий-оммабоп фильм. 14.55 — «Сен қонунни биласанми?». 15.40 Н. Асеев поэзияси. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Илмий-оммабоп фильм. 19.00 — «Нафосат манбаларига». Концерт. 19.30 — Ҳужжатли фильмлар. 20.30 — «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — Совет Тинчликни сақлаш комитетининг раиси Ю. А. Жуков суҳбати. 21.15 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «У Ватанни ҳимоя қилади». Бадиий фильм. 23.35 — Жаҳон велосипед пойгаси.

ЎзТВ-I. 18.05 — «Кичик юлдузлар». Болалар учун фильм-концерт. 18.50 — «Пионерлар мамлакатида». 19.20 — «Сув ресурсларини муҳофаза қилиш». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Умр дафтари». Ғ. Ғулом туғилган куннинг 80 йиллигига. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Чорвачилик—зарбдор фронт». 22.20—«Наташахоним». Бадиий фильм 23.45 — Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 18.10 — «Ўқитувчи экрани». 18.40 — Ҳужжатли фильм. 18.50 — Математика. 19.50 — «Яшил майсадаги оқ копток». Телевизион фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.50 — Эстетика асослари. 21.30 — МТ-II.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент — П. ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги —325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 06235. Б. 1600.